Ը. ՏԱՐԻ 2303 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 9 ՀՈՌԻ 4384 18 ԽԵՊՏԵՄԲԵՐ 1891 26 ՍԵՊԵԼԲ 1309 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ՝
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خاننده‌سى آره‌وك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԳԻՆ ԽՄԱԳՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժեքի	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներ Տարեկան Ֆրանք	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընծիր թերթի մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախք միասին	Ղրշ. 50

Խմբագրութեան հաղորդագրութիւնքը կամ լայտ դրութիւնքը հասցէներ։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՇԱԲԹ. 18|30 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԱԼԶԱՍ-ԼՈՐԷՆԻ ԱՆՑԱԳՐՍՑ ՋՆՋՄԱՆ ԱՌԹԻՒ

Կարդ մը անպատասխան զրոյցներէ ետքն, որք նախորդ եօթնեկին մէջ միաքերը պահ մը յուզեր էին, Ալզաս-Լոռէնի անցագրաց կանոնագրոյն ջնջումը չատ լաւ տպաւորութիւն բրաւ Եւրոպոյ ամէն կողմն, և ամենուրեք նկատուեցաւ իբրեւ դէպք մը որ կ'ամրապնդէ խաղաղութեան պահպանման յոյսերը։ զի եթէ պատճառ կենար յարաբերութեանց ձգման ընդ մէջ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ, Վիլհէլմ կայսր նախարարապետ Բափրիվիի խորհրդով անուշտ այս դիւրութիւնը չէր ընծայեր Ալզաս Լոռէնի և Ֆրանսայի հաղորդակցութեանց։

Անպատասխան զրոյցներն որոց ակնարկեցինք՝ պահ մը այնքան սրտաւորութիւն պատճառեցին որ Փարիզի և Լոնտոնի կարեւորագոյն լրագրքը հարկ դատեցին յատուկ խմբագրականներով նշանակել այդպիսի զրոյցներ հրատարակողներուն չարամտութիւնը, կամ չահագիտական անորակելի ոգին։ Հաշիւ է մի առ մի յիշել։ Ի Փարիզ օրին մէկը զրուցուեցաւ թէ Վիլհէլմ կայսր 10,000 ֆր. վաներ է կարգ մը Գերմաններ Փարիզ զրկելու համար, որպէս զի անպատճառ Օրերալի թատրոնն երթան և ծափահարեն Վակնէրի հրաշակերտին ներկայացման, որով գերմանական հանճարը փառաւորուի Ֆրանսական քաղաքակրթութեան ոսոտանին մէջ։ Այս անվիտ զրոյցը տարածողները կը յուսային այս կերպով Ֆրանսայի հասարակութիւնը պարդեցնել Լէոնէկէնի ներկայացումէն, իբրեւ գերմանական գործէ մը։ Սուտն ըստ կարելւոյն հաւանական ցուցնելու համար մանրամասնելու ելան, և մինչեւ իսկ նշանակեցին թէ ի Փարիզ ա՛ր պանդոկն իջեւաներ են այն վարձեալ Դիրմանք։ Եւ տոյ լուր հանեցին թէ անգլ. նաւատորմը տաբօրինակ ընթացքի մը մէջ գտնուեր է։ Կերեւի թէ այս սուտ զրոյցն ալ հելլենական ծագումն ունէր։ որովհետեւ Անդլիացիք կը գտնէին թէ Պ. Ցէլեանիսի իշխանութեան օրով Յունաստան հականգլիական ուղղութեան մը կը հետեւի, գժգոհ լինելով ինչ ինչ խնդրոց մէջ Լորա Սալզբրիի քաղաքականութենէն, որ անպատասխան է եղեր յունական կամ հելլենական շահուց։ Եւ տոյ ոչինչ ընդհատ անհիմն այս լուրն հանեցին թէ Ֆրանսա և Ռուսիա միաբաներ են պահանջել որ Անգլիա գործադրէ իւր խոստումը և մասին մեկնման։ Ինչ որ լինին Ֆրանսայի և Ռուսիոյ կարծիք, Նեղոսի հովտին նկատմամբ, յայտնի է թէ անդոյն Ֆրանսական եւ ռուսական քաղաքական գործակատարներուն գործը չէր այս խնդրոյս համար դիմել խափման իշխանութեան։ Ապա հրատարակեցաւ այն հեռագիրը որ կը ծանուցանէր թէ Սերանիկի նաւահանդիստը խարսխած իտալական զրահաւորը ֆրանսական մարտանաւու մը ողջոյնին չեն պատասխաներ, մինչ 24 ժամ յանցած յայտնուեցաւ թէ ֆրանսական մարտանաւը սոսկ առեւտրական շրջենաւ մ'էր, որոյ ողջոյնին անմիջապէս պատասխանած է ո՛չ թէ իտալական նաւախումբն իւր ամբողջութեամբ այլ իտալացի ծովակալին մարտանաւն՝ ի դիմաց բովանդակ նաւատորմին, ինչպէս օրէն է այսպիսի պարագայից մէջ։ Վերջապէս, սեպտեմբեր 22 ին Փարէզի թերթ մը հրատարակեց Պատէնի մեծ-դքսին մէկ կարծեցեալ բանախօսութիւնն, որ «հասարակաց թշնամւոյն» (Ֆրանսայի) դէմ թշնամալիր ծանր խօսքեր կը պարունակէր, մինչ Պատէնի մեծ-դուքսն երբեք այնպիսի խօսք մը բերնէն հանած չէր։

Միաքերը գրգռելու համար այսչափ բազմազան և յուսահատական ճիգեր թափուած ժամանակ, Վիլհէլմ Բ. կայսր և իւր նախարարապետ իսաստութեան մեծ գործ մ'ըրին, այնպիսի տնօրինութիւն մը որոշելով որ կը ցուցնէ թէ քաղաքական արգի կացութիւնն այնքան վատառողջ արատագրութիւններէ բոլորովին զերծ կը դտնուի։

Բաւական ժամանակէ հետէ կը զգացուէր թէ Ալզաս-Լոռէնի Ֆրանսական սահմանագիսոն վրայ անցագրոց դրութիւն մը հաստատել որ Եւրոպոյ ո՛չ մի կողմը դրութիւն ունի՝ սխալ տնօրինութիւն մ'էր։ Դարխութիւն 1890 ի նոտայոյնին մէջ արտաքսական կուսակցութեան պետ Պ. Ինիկէն Ռիխիթէր համարձակ արտայայտեց դժգոհութեան զգացումն այն անցագրոց դրութեան դէմ։ Իրեն համամիտ գրնուեցան կաթոլիկ կուսակցութեան պետ Տ. Ֆրեյ. Զիսմէրսթ և ազգային կուսակցութեան պետ Պ. Ֆոն Պէնիկէն, ցոյց տալով թէ այս դրութիւն Ալզաս Լոռէնի մէջ գերմանացման դրածը չփութացնելէն զատ, աւելի կը սաստկացնէ հակադիրներու զգացումը։ Պատէնի մեծ-դքսին յիշեալ Լոռէնացիներուն, որոյ միջոցին ականատես եղեր և համոզուած է անցագրաց կանոնագրոյն պատճառաւ բնիկ արհեստագործութեան և վաճառականութեան զգալի անկման, Կայսեր որոշման չարժառիթներէն մին եղեր է։ զի մեծ-դուքսն իւր տպաւորութիւններն անմիջապէս հաղորդեր է Ն. Վեհափառութեան, որուն միւս կողմէ Ալզաս-Լոռէնի դաւառային յանձնաժողովէն զրկուած հանրագիր մը կը հայցէր անցագրաց կանոնագրոյն խափանումը։

Կը յիշուի թէ Պիզմարք իշխանի անկումէն ետքն այս անցագրաց դրութիւն, գործ «երկաթեայ» նախարարապետին, մեծապէս չափաւորուած էր, մինչեւ որ տեղի ունեցաւ Ֆրետերիկ Կայսրուհւոյն այցն ի Փարիզ։ Այն առթիւ Ֆրանսայի Շովէնիներուն ծայրայեղ ցոյցերն եղան պատճառ որ գերման կառավարութիւնն հարկ դատեց աւելի խստացնել անցագրաց կանոնագրոյն կիրառութիւնն։ Այնպէս կը Ֆեար յորէ անտի, մինչեւ որ Կայսեր մէկ նոր տնօրինութիւնն իրերն աւելի բնական և աւելի հաշտարար վիճակի մը վերածեց վերջապէս։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Կ. Պոլսոյ ֆրանսական նոր դեսպան Պ. Բանսոն, որ չարաթի օր կուգայ, 48 տարեկան է, լրջադէմ մարդ մը անգլիական պարարտութեամբ, բայց խօսակցութեան մէջ չուտով իւր դիմացիներն սիրտը կը չահի։ Աչխատասէր և հմուտ մարդ, գիտէ ամենայն խնդիր լաւ սերտել և հիմնովին ըմբռնել։ Տեղեկութիւններ, յատուկ անուններ, թուականներ միտքը պահելու մեծ կարողութիւն մ'ունի։ կատարելապէս վարչական և ընկերական մարդ։ Թէև Ֆրանսայի ներքին քաղաքականութեան մէջ դեր չէ ունեցած, բայց գաղափարներով չափաւոր, կամ պաշտպանողական Հանրապետական մնաց յարեալ է, որով գիկատորական նեւ արմատական ձգտումներէ հաւատարարէս կը խորշի։ Կ. Պոլսոյ դեսպան անուանեցաւ, որովհետեւ բաւական ժամանակ ի Թունուզ պաշտօնավարած լինելով իբրեւ Ֆրանսայի քաղաքական գործակատար, ժողովրդեան ծանօթացած կը համարուի արեւելեան իրաց և մարդոց։ Բաց ասոնց, կը նկատուի չատ զգուշաւոր, ճարտար, յաջողակ դիւանագէտ մը, որ թէ՛ իբրեւ Լիոն և Լիսնի գաւառապետ և թէ իբրեւ քաղաքական գործակատար ի Թունուզ, դիտցած է ի հարկին ազդուութիւն ցոյց տալ։ Թէեւ երկար ժամանակ դաւառային պաշտօններու մէջ գտնուած լինելով համեմատաբար կարճ ժամանակէ մ'ի վեր դեսպանատան առաջնորդ է, որով հին դիւանագէտի փորձառութիւն չունի, բայց Մատրիտի ընկերութեան նման պահպանողական եւ ազնուապետական ընկերութեան մը մէջ ինքզինք յարգել տուած և համարում չահած լինելով, կը յուսացուի որ նեմանօրինակ միջավայրերու մէջ վարելու ամէն ընդունակութիւն ընծայէ։ Մատրիտի դեսպանութեան մէջ Պ. Բանսոնի նախորդն էր Պ. տը Լաբուլէյ, որ այս օրերս հրաժարեցաւ Փեթերսպուրգի դեսպանութենէն, ուր իրեն կը յաջորդէ Կ. Պոլսոյ դեսպան Մ. Ոնթիէպլլո կոմս։ Ի Մատրիտ Պ. Բանսոնի կը յաջորդէ Պ. Ռուսթան, հմբաւաւոր ֆրանսացի դրագրատարն, որ Թունուզի պէյին հետ Պարտոյն դաշնագրին ստորագրելով, հաստատեց Ֆրանսայի այժմեան կացութիւնն այն Պէյութեան մէջ։ Պ. Բանսոն լինք ի Թունուզ Պ. Ռուսթանի յաջորդած էր։ Անցեալ տարի Պ. Բանսոն Կ. Պոլիս եկաւ և քանի մը շաբաթ մնաց։

Ի Մատրիտ, Պ. Բանսոն յաջողեցաւ հանոյ լինել արքունեաց, ազնուականութեան և գեղեցիկ սեռին, որ միշտ ազդեցիկ է սպանիական քաղաքականութեան և ընկերութեան մէջ, և խնամակալ-թագուհւոյն օրով երարու յաջորդող քաղաքական կուսակցութեանց ո՛չ միոյն մասնաւոր յարում մը չցուցնելով, չեղաք դիրք մը կրցաւ բռնել։ Սպանիացի հանրապետականաց հետ թէեւ քաղաքավարդտնուեցաւ, բայց համամտութիւն չցուցուց բնաւ, տիրող իշխանութեան կասկածները չդրգռելու համար թէ հանրապետական Ֆրանսայի ներկայացուցիչը Սպանիոյ մէջ հանրապետութիւն հաստատելու կը նպաստէ։ Ֆրանսայի արդի դրութեան մէջ, արտաքին գործոց նախարարութեան սկզբունքն եղած է սիրաշահիլ Սպանիան, ափրիկեան խնդրոց մէջ համամտութիւն ցուցնել նմա, և ուրիշ ո՛չ մէկ խնդրոյ մէջ հակառակութիւն։ զի Սպանիա կարեւոր դիրք մը բռնած է Ֆրանսայի հարաւային սահմանաց վրայ, Փիրէնեան լերանց վրայ, և երբ Գերմանիոյ հետ գործ ունենայ, Ֆրանսա կը փափաքի հարաւի կողմէն իւր գլուխն հանդարտ պահել։ Ֆրանսայի նախարարք ուշադրութիւն կ'ընեն ուրեմն որ Ֆրանսայի կողմէ ոչ-բարեկամական ընթացքէ զգաստալ Սպանիա ինքզինք Գերմանիոյ գիրկը չնետէ։ Պ. Բանսոն Փարիզի մէջ դիտուած այս քաղաքականութիւնը կատարելապէս իւրացոյց, և իւր մեկնելուն առթիւ խնամակալ թագուհին Կալոլոս Գ ի մեծ պատուանշանը տալով, ցոյց տուաւ թէ պատճառ ունեցած է գոհ մնալու Ֆրանսայի ներկայացուցչին համակիր և զգուշաւոր ընթացքէն։

Բայց ինչ որ Ֆրանսացի դիւանագէտք յաջողապէս ի գլուխ հանած էին, Ֆրանսացի մարքսաղաչտք զայն կը վատնէին ժամանակէ մ'ի վեր։ զի Ֆրանսայի Երեսփ. ժողովոյն քուէարկած ծանր մաքսերն այնքան պիտի ճնշեն Ռանիոյ գինւոյ արտադրման և ընդհանրապէս ամէն սպանիական բերքերու օրք կը դրկուին ի Ֆրանսա, որ չատ կը վախցուի թէ երկուց դրացի երկրաց առեւտրական յարաբերութիւնք բոլորովին պիտի խանգարին, և յայտնի է թէ երկուց ազգաց մէջ հացի կռիւը ծագելուն պէս քաղաքական յարաբերութիւնք եւս առաջուան պէս չեն մնար այլ եւս։ Ուստի, ֆրանսացի հեռատես քաղաքագէտներ կը յուսան որ Մերակոյսն, որ պիտի քննէ մի և նոյն խնդիրն, այնպիսի բարեփոխումներ մուծանէ որ Սպանիոյ չահերն այն ատիճան չվնասուին, և ապանիսցի կասկածոտ և դիւրագրգիռ ազգէ չաւրուի ֆրանսական ազգին հետ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԻՊԵՐԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Ռուսիայէն կը ծանուցուի ալիւրի գնոյն վրայ 20 քափիքի նոր անկում մը։

—Եւրոպայէ եւս խաղէրի գնոյն նոր անկում մը կը ծանուցուի։

—Կը յիշուի թէ Փարիզի մօտ Սէն Մանտէի երկաթուղւոյ արկածին զոհ դացած էին 48 անձինք մեռեալ և 155 վիրաւորեալ։ Դատական իշխանութիւնը քննութեան ձեռնարկելով, Սէն Մանտէի կառախմբին վրայ ինկող և զայն չանիչանող կառախմբին մեքենավարն և Վէնսէնի փոխ-կայարանապետը ձերբակալած էր իբրեւ պատասխանատու։ Ապացուցուելով թէ անոնք յանցաւորն են, հակառակ որբուած նշաններու միւս կառախմբին վրայ իրարուն համար մեքենավարի Բառօն երկամեայ բանտարկութեան և 500 ֆրանք տուգանքի դատապարտեցաւ, իսկ դիպ-կայարանապետ Տրկէնուա քառամսեայ բանտարկութեան և 300 ֆր. տուգանքի։ Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութիւնն ալ պատասխանատու բռնուեցաւ արկածելոց նիւթական հատուցում ընելու համար։ Արդէն արկածելոց մեծ մասին հետ իրաւախոհ եղած էր ընկերութիւնը, գոհացուցիչ վճարումներ ընելով, իսկ արկածելոց մէկ մասին պահանջումները չատ ծանր դտնելով, չեր գոհացուցած, դատական մեռի ենթարկելով։ Ուստի, դատարանն ընկերութիւնը դատապարտեց 75,000 ֆր. վճարել իւր ծանրդն այն արկածին մէջ կորուսանող Օր. Ժուվէնի, որոյ մէկ որդնեբը կորուած է, և այս ազկան եղբօր ալ 25,000 ֆր. պիտի վճարէ ընկերութիւնը։

—Պերլինի մէջ այս օրերս համաժողով մը նիստեր կ'ընէ, զանազան երկրաց պետական ներկայացուցիչներէ բաղկացեալ, նպատակ ունենալով լաւագոյն կարգադրութիւններն ընել այն գործարանաց վիճակին դարման տանելու համար որք աշխատութեան պահուն արկածներու զոհ կ'երթան, որք կերպիւ իւրք զոհերն են արդի մեքենական արհեստագործութեան և տարազագործութեան։ Ոմանք կը չատագովին ընդարձակումն գործարանական ապահովագրութեան գրութեան, այլք՝ պետութեան և գործատերաց զրկ՝ հաղորդց գրութեան։

—Զեհք մեծ ցնծութեան մէջ են, Ֆրանսէ Եուզէֆ Կայսր ի Փրակա այցը նկատելով պարարութիւնն այն գերմանական հնարքներու, որոց նպատակն էր Կայսրը պաղցնել իւր չեհ հպատակներէն, զանոնք անհաւատաբիմ ցուցնելով։

—Սպանիոյ Քրիստինէ խնամակալ թագուհին հեռագիր մը զրկելով Վիլհէլմ Կայսեր, շնորհակալութիւն յայտնեց 20,000 ֆր. ի գումարին համար զոր Կայսրը նպաստ զրկած էր ողողելոց, ինքնագիր նամակաւ մը։

—Ռուս լրագրքը կը գրեն թէ հնձոց անյաջողութեան պատճառաւ Ռուսիոյ եգիպտոսէ անխուսափելի բացը դոցելու համար, ըստ կարելւոյն խնայողութիւնք պիտի լինին։ 110 միլիոն բուպլի խնայողութիւնք որոշուեր են արդէն, որք պիտի իրագործուին առաջիկայ տարւոյ եղմատացոյցին մէջ։

—Սուսանի Թոխար քաղաքն հեռագրաւ հաղորդակցութեան մէջ դրուեցաւ Սուաքինի հետ։ Այս առթիւ Թոխարի ազգեւեգիպտական կառավարչէ Հրինքը պէյ հեռագրելով առ Խեդիվ՝ շնորհակալութիւն յայտնեց այս քաղաքն եգիպտոսի միւս մասնց հետ յարաբերութեան դնելուն համար։

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՈՑՆ ՄՈՒՀԱՄԱՆ ԱՌԹԻՒ

Ռուսիոյ, Յունաստանի և Դանիոյ և Անգլիոյ արքունիք սաստիկ կը բռնեն Յունաստանի թագաւորին դուստր և Զարին եղբայր Փաւել մեծ դքսին Զլամեայ մանկամարդ և գեղանի կնոջ մահուան պատճառաւ, որ ծննդաբերութեան հետեւանք եղաւ, հետեւեալ պարագայից մէջ։

Իրիկնաբոյսի պարտիզին մէջ Ալեքսանդրա իշխանուհին կառքով պտոյտ մը կ'ընէր Լիլիսաալիճ Ֆէլատորովա մեծ դքսուհւոյն հետ, երբ իրենց դիմաց յանկարծ կատղեցան և քառասրակ վազել սկսան (՝ախ այն ձիերն,) և դեռատի իշխանուհին այնքան վախցաւ որ թէեւ յուսթեան վերջին ամսուն մէջ կը գտնուէր, կառքէն վար ցատկեց։ Արտաքին վէրք չստացաւ թէև, բայց ներքին սոսկալի խիթեր զգաց։ որք քիչ ետքը մինչ ծգտութիւն (éclampsie) յառաջ բերին։ Ճշմարտանօք Մոսկու այէ կանչուած բժիշկներն հարկ դատեցին անցաւալ ծննդաբերութիւն կատարել տալ, գործողութեան մը միջոցաւ։ Բայց մկնամգտութեան առնելքը չկրցան առնուլ, և հինգ օր ինքզինք կարուսանելէ յետոյ, իշխանուհին զոհ գնաց իւր անդրանիկ ծննդեան ցաւերուն։

Երբ մարմինը զմսուելէն ետքը, կառախումբով Փեթերսպուրգ փոխադրեցաւ, Կայսրն և բովանդակ կայսերական գերդաստանը կայարանէն դիմաւորեցին։ Անոնք Զարն և մեծ-դուքսերը դագաղը փոխադրեցին մինչեւ մեռելակիր կառքը, որուն վրայ ձիեր լծուած էին, և որոյ առջեւէն և քովերէն կ'երթային կայսերական նուագածուագ խումբեր, տխուր քայլերգներ հնչեցնելով։ Զօրքեր բարեւի կեցած էին։ Կայսրն և կայսերազուն հետիոտն դագաղին ետեւէն կուգային։ Իրենցմէ ետքը կուգային՝ սեւ կերպասներով պատած կառքի մը մէջ՝ հանգուցելոյն մայրն Օլկա թագուհին և Կայսրուհին Օլկա թագուհին իւր ազկան մահուան գիշերուան յաջորդող ամիսոյ օրն ազօթքով անցուցած էր իւր սենեկին մէջ փակուած։

[illegible] ցոյցերով սուգ բռնեց։ Աթէնքի քաղաքային խորհուրդն որոշեց խնդրել Զարէն որ եթէ կարելի է իշխանուհւոյն մարմինն ամփոփուի յունական երկրին մէջ որ կը պաշտէր զինք։ Ցուցնելու համար թէ այս հանգանակն լոկ վերացական զգացում մը չէ, նոյն քաղաքային խորհուրդ որոշեց նաեւ որ Աթէնքի գեղեցկագոյն փողոցն Ալեքսանդրա փողոց՝ որ ամենայն ամենայն ամենայն տարի, իշխանուհւոյն մահուան օրն, չորս որբուհիք ամուսնացուցին քաղաքապետութեան ծախիք, որ նաեւ հաղարական ֆր. օժիտ տայ իւրաքանչիւրին։ Այս գումարք քաղաքային եղմատացոյցին մէջ պիտի նշանակուին «Յիշատակ Ալեքսանդրա իշխանուհւոյն» անուամբ։ Պիրէոնի գեղեցկագոյն փողոցն եւս իշխանուհւոյն անուան պիտի նուիրուի։

Հանգուցեալը կը սիրուէր ո՛չ միայն իբրեւ գեղեցկագոյն զարդն արքայական գերդաստանին, այլ և իբրեւ յոյժ բարեպաշտ, բարեսէր և բարեգործ իշխանուհի մը, որ չատերու բարերարած էր Յունաստանի մէջ, իւր անձնական պէտքերէն խնայելով, և որ նոյն առաքինութիւնները կը շարունակէր ի Ռուսիա ընդարձակագոյն սահմանի մէջ։

—)(56)(—

ԹԷՐԹՕՆ ԶԻԵՒԵԼՔԻ

ԵՐԿՈՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐ

ԺԻՒԼ ՄԱՈՒ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՍԵԹ ՋՍՄԲԱՅՆԵՐԷՆ

Ետ դարձաւ և անոնց քով եկաւ։

—Խաբերայներուն չեմ ներեր, ըսաւ բրատութեամբ։

—Հաւատացէք, Պ. Ժանքէն, յանցանքն իմն չէ։

—Ոնքի ե՛լ, խմէ՛։

Իր օղին չէն անոր կարկառեց։ Պերթին կուչտ մը խմեց այդ ըմպելիէն որ կոկորդն սրրեց և հազացուց զինք։ Խոշոր արցունքներ կը գլորէին իր աչերէն։ Բայց կծու ըմպելին տաքցուցած էր զայն և վաղանցիկ կորով մը տուած էր անոր։

—Մինչև վերջը պիտի քալեմ, Պ. Ժանքէն, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը, սիրուն կերպով։

Մարդն անոր երեսը նայեցաւ աւելի բարութեամբ։

—Կուզե՞ս հանգչիլ։

—Ոչ։

—Մի՛ նեղուիր։ Ես թոյլ կուտամ։

Շուտով պիտի վարժուիք։

—Ոչ, ոչ, քիչ մը ետքը։

—Լաւ։ Ուրեմն ճամբայ ելենք։

Եւ դառնալով դէպի Շարլօ։

—Եւ դուն, պզտիկ մարդուկս, դուն պիտի սլսորժի՞ս այս արհեստէն։

—Շատ, ըսաւ լքեալը միամտօրէն։

—Ցաղնած չե՞ս։

—Քիչ մը։ Տակաւին կը քալեմ։

—Ուսմդ մը խմել կուզե՞ս։

—Չի մերժուիր։

Եւ, Շարլօ, խմելէ ետք, ինքն ալ հագալով, ըսաւ։

—Այս օրին աղտոր է...

—Փէքքէյ է։

Եւ նորէն ճամբայ ինկան։ Երբ Ժանքէն հասկցաւ թէ սահմանագլխին մօտերը կը հասնէին, զանոնք պահուրցուց պուրակի մը մէջ, հանեց իր կապոցն և հրամայեց անոնց որ սպասեն։

Ցետոյ սահելով՝ գրեթէ սողոսկելով անհետ եղաւ։

Ֆրանսական հողին վրայ, հսկողութեան առաջին դէմն պիտի անցնէր։ Կուզէր ապահով ըլլալ թէ այն իրիկունն անուառներու այդ մասին մէջ վտանգ մը չկար իրեն դէմ։ Գիտակ էր մաքսաւորներու բոլոր խորամանկութեանց, ինչպէս և այս վերջինք կը ճանչնային անոր բոլոր խորամանկութիւնները։ Անոնց միջեւ անվերջ պայքար մըն էր։ մէկ անգամ միայն Ժանքէն բռնուած էր։ Վեցամսեայ բանտարկութեան դատապարտուած էր և այս պատճառաւ Բիմբերլօ տասնապետին դէմ հիւսիսայնոց այն մահացու ոխերէն մին պահեր էր, որ ըստ երեւոյթին հանդարտ կը մնայ, կը զսպէ ինքզինքն և կը շարունակէ ժպտիլ, մինչեւ այն օրն յարում իր վրէժը գոհացնելու առիթը ներկայանայ։

Երբ, Ժանքէնի բանտէն ելնելէն ետքը, երկուքն իրարու հանդիպեցան կիրակի՝ օր մը երեկոյեան աղօթքէն ետքը Սուրբի պանդոկին մէջ, իրարու երես նայեցան լռիկ, զիրար չարիչեցին, երկու մարտիկներու պէս որք իրենց մկանունքը կը փորձեն՝ իրարու վրայ յարձակելէ առաջ։

Բոլոր արբեցողք ոտքի ելեր էին։ խուռնամբոխ սրահին մէջ, որ քիչ մը առաջ ժիսորով լի էր, այժմ ձայն ձուն չկար։

Ժանքէն ըսաւ, խօսքերն հագիւ դուրս հանելով իր սեղմ ակռայներուն մէջէն։

—Ասոր վրէժը պիտի լուծեմ, Բիմբերլօ։

Ցատնապետը գլուխը երերցուց, ծխախոտը քաշեց և, հանդարտօրէն, առանց ցասման, յարեց։

—Ուզած ատենդ, Ժանքէն։

Անկից ի վեր երեք տարի անցած էր։

Բիմբերլօ չէր կրցած վերսին ձեռք ձգել ճարպիկ մաքսավաստակը, և երկար ատենէ ի վեր կը կարծուէր թէ ոմբ մեռմացած էր։

Այլ այդ ոմբ կ'ուզէր դէշ մարուած կրակի մը պէս։

Ժանքէն ապահով եղաւ որ չրջակայից մէջ ոչ մէկ դարան չէր լարուած։ Իր հետքերը ծածկած էր գալու համար։ Զիւնը մրան տեղացած էր։ եթէ դիպուածաբար մաքսավաստակը հետեւէին նոյն ճամբուն, ի չնորհս ձիւնի մեղակցութեան՝ չպիտի կարենային իր հետքերը գտնել։

Մէկ երկու ժամ ետքը վերադարձաւ Շարլոյի և Պերթիի քով։ Նորէն կռնակնին առին իրենց բեռներն և մեկնեցան։ Սահմանագլխին հանդարտ էր, ուսկից անցան անարգել, առանց վտանգաւոր հանդիպումի մը։ Այսպէս անցան երկու գիծերէն։

Այն ատեն, լիովին ապահովուած, Ժանքէն վառեց իր ծխափայտն և քայլը դանդաղցուց։ Նորէն հանգիստ առնել տուաւ Պերթիին, ուսմմ մը բեքեյով զօրացուց զայն, ինչպէս նաև Շարլօն։

Առտուն, չի լուսցած, պտտաւին վերջին ծառերէն քիչ հեռի հասան։ Ժանքէնի տունէն չատ հեռու բլլալու չէին։ Կապոցները պահուեցան անտառին մէջ յոյժ թփալից տեղ մը, ուսկից չատ դիւրաւ կրնային գտնուիլ։

Եւ տուն դարձան։

Մայր Ժանքէն՝ արդէն երած ըլլալով՝ կը հիւսէր Կրակին առջեւ։

Եւ կրակին առջեւ Բարկիոն ալ կը տաքցնէր իր ցաւուկը։

Երբ իր տէրը ներս մտաւ, շուռն եկաւ գգուեց զայն, յետոյ նոյնպէս գրգուեց պզտիկներն, եւ գնաց նորէն պառկեցաւ։

Կը հասկնար թէ ուղեւորութիւնն յաջողած էր, եւ իր գոհունակութիւնն յայտնել ուզած էր։

—Ասոնցմէ գո՞հ ես, ըսաւ պառաւը, տղաքը ցուցնելով։

—Այո՛, կորովի չեն, բայց քաջասիրտ են։

Մայր Ժանքէն իւրաքանչիւրին գաւաթ մը չաքարտ խմեցուց տուաւ եւ հաց կտրեց անոնց։

—Հիմա, ըսաւ պառաւը, այսօր, վաղն և Թերեւս միւս օրն ուրիշ բնելիք չունիք բայց եթէ ուտել և հանգստանալ։ Կը տեսնէք որ արհեստին մէջ տաժանելի վայրկեաններ կան, բայց ազկ ժամանակն ալ կայ։ Երբ սուրձերնիդ խմէք, պիտի պառկիք և ուզածնուդ չափ պիտի քնանք։

Ցաջորդ օրերուն մէջ այս եղաւ իրենց կեանքը։

Լաւ կը խնամուէին։ Մինակ, դուրս չելին երեր։ Ժանքէն մէկը չէր ընդուներ։ Շատ անգամ, սահմանագլխի ուղեւորութիւններէն զատ եւս բացակայ կը գըտնուէր, անշուշտ ազատելու համար ապրանքներէն, որք, սակայն, երբէք տուն չէին մտներ։

Մայր Ժանքէն ըսած էր տղայոց։

—Ձմեռը սաստիկ է։ Շրջագայելու փափաք չունիք։ Տունը կեցէք ուրեմն։ Հանրային նպաստամատոյց ընկերութիւնն անշուշտ ձեզ փնտռել կուտայ։ Եթէ դուրս ելնէք, պիտի բռնուիք։

Եւ երբ յանձարարութեանց համար գիշերվայ կամ կիրակի օրերն եկեղեցի երթար, տան մէջ կը փակէր զանոնք

Արդէն, Շարլօ և Պերթին այսպէս երջանիկ կը գտնուէին։ Երբէք չէին թողուր զիրարու։ Միմեանց նկատմամբ ունեցած սէրն օր քան զօր կ'աճէր։ Եւ իրենց գիշերային ճամբորդութեանց վրայ չէին գանգատեր իսկ, քանի որ միասին կը մեկնէին, կրելով նոյն յոգնութիւնները, նոյն վտանգները։

Շաբաթն երկու անգամ, սահմանագլխին անդին կ'անցնէին Ժանքէնի հետ, որ իրենց կը սովրեցնէր այն բոլոր խորամանկութիւններն որով ի դերեւ կը հանուի մաքսաւորներու հսկողութիւնն սահմանագլխին վրայ։

Շարլօ՝ բարտավանդիր ոգի մը ունէր և այս արհեստն չատ կը զուարճացնէր զինք։ Պերթին աւելի խոհական, յայդմ անկից չի բաժնուելէն ի զատ երջանկութիւն չէր գտներ, ըսելով ինքզինն թէ եթէ դժբախտութիւն մը պատահէր իր բարեկամին, ինքն ալ մեռնելն կարուածը պիտի ընդունէր։

Իրենց ժամանումէն տասն և հինգ օր ետքը, Ժանքէն ըսաւ անոնց։

—Հիմա բոլոր ճամբայները կը ճանչնաք և գիտնք թէ ի՛նչպէս մաքսաւորք դարան կը լարեն։ Այսուհետեւ իմ վրայ վատահելու չէ։ Իմ կողմէս ես պիտի աշխատիմ, դուք ալ ձեր կողմէն։ Մինակ, Բարկիոնը ձեզի հետ պիտի թողում։ Եւ առաջին օրերը, փոխանակ զայն իր բեռով տանջելու, ձեր քով պիտի պահեմ զայն։ Սուր հոտառութիւն ունի։ Գիտէ իր արհեստը։ Ձեզ պիտի օգնէ։

Մայր Ժանքէն քանի մը խօսք ըսաւ անոր գաւառաբարբառով։

Մաքսաւորնքը լուն մնաց, յետոյ։

(Շարունակելի)

ՌՈՒՄԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Բրէյզ Զաֆրոն կ'իմանայ Պուքրէշէ թէ Կարոլ թագաւոր Իտալիա դրանուելուն առթիւ Իտալիոյ թագաւորին և յետոյ Գերմանիոյ Կայսեր պիտի հարցունէ եղեր թէ Ռումանիա, ռուսական յարձակման մը պահուն, կրնայ յուսալ թէ երբեակ նիզակցութիւն պիտի պաշտպանէ զինք։ Կարոլ թագաւոր յառաջադոյն եւս փորձած էր այսպիսի հաւատիք ձեռք բերել բայց չէր յաջողած։ Պիզմարք պատասխանած էր թէ Գերմանիա անպայման չի կրնար խոստանալ թէ Մոլտաւիոյ կամ Տօպրուճայի ռուսական արշաւանքի մը պատերազմի յայտարարութեամբ պատասխանէ։ Միւս կողմէ, նոյն գերման թերթի կ'իմանայ թէ Ռուսիա արդէն հետաքրքիր է իմանալ թէ ռումանն կառավարութիւնն՝ ինչ ինչ 'պատահականութեանց մէջ՝ պիտի թոյլատրէ՞ ռուս զօրաց անցքին Տօպրուճայէ։ Ռուսիա պատասխան մը տալէն յառաջ, Կարոլ թագաւոր կ'ուզէ երբեակ նիզակցութեան վերջնական դիտաւորութիւնն իմանալ ի մասին Ռումանիոյ։

ՈՐԴ ԵՒ ՍՈՒՐ

Անցեալ շաբթուն Լոնտոնի ազնուապետական թաղին հինգ-վեց բնակարաններէն զրկուած մեռելական ազդագրեր նամակներ սա ծանօթութիւնը կը կրէին՝ No mourning worn, այսինքն՝ «Սեւ չպիտի հագնինք»։ Ուրիշ նորութիւն մը արդէն իրագործուած էր անգլիական աւանդապահ ընկերութեան մէջ, սգոյ թղթին սեւ թանձը շրջանակին տեղ փոքրիկ մուլի գոյն եռանկիւն մը միայն դնելով թղթին ճակատն։ Հիմա սգոյ սեւն իսկ կը վերցնեն ամբողջովին։ Այս նորաձեւութիւնն ընող Անգլիացիք կը տարամբանեն սապէս։ —Ցաւի արտաքին ցոյցերն անօգուտ են երբ վիշտն անկեղծ է։ Երբ ցաւն անկեղծ չէ, այն արտայայտութիւնք կեղծ և խաբուսիկ են։ Եւ յետոյ, այս վրդովիչ արտայայտութիւնք սգոյ, որք կը կարգադրուին դերձակին ու դերձակուհւոյն հետ, հայհոյութիւն մ'են, հեթանոսական ժամանակներու մնացորդ մ'են քրիստոնեայ աշխարհին մէջ։ Զի քրիստոնեայն հոգւոյ անմահութիւն կ'ընդունի, և մեռեալն ոչնչացեալ չի կըրնար համարիլ։

Այս բարեպաշտական բացատրութեան ներքեւ իրական պատճառ սգոյ հագուստին տակաւ [բարձման սա՝ է եղեր թէ մանաւանդ անգլիական սգոյ տեսիլ [illegible] գոյացնեն, որով կը յապաղեցնեն նոր առմուտնութիւն մը որ առաջնոյն ցաւն ամոքէ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական ժողովն երէկ ի նիստ դումարեցաւ ի Պատրիարքարան, ընդ նախագահութեամբ Ամէն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Դեր. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեանի։

Ժողովն զբաղեցաւ անհատական և ամուսնական խնդիրներով և ի միջի այլոց հետեւեալ անօրինութիւններն ըրաւ։

Բերայի Գարեգին քահանայն, որ իր հաւատոյ և բարոյականին դէմ մեղանչելով դայթակղութեան պատճառ եղած էր, կարգալոյծ հռչակեց և որոշեց ծանուցանել զայս բոլոր եկեղեցեաց ի գիտութիւն և ի զգուշութիւն։

Պիլէճիկի թեմերէն Զակարա գիւղի եկեղեցւոյն համար երկու արժանաւոր անձինք ներկայացուած էին իբրեւ ընծայացու։ Ժողովն որոշեց յանձնարարել Արմաշու Դպրեվանուց փոխ-վանահայր Դեր. Օրմանեան Սըբազանին, որ յետ քննութեան՝ եթէ արժանաւոր դատէ, ձեռնադրէ զանոնք։

Ազգ. Պատրիարքարանը նկատելով որ կարնոյ պատրիարքական փոխանորդ Դեր. Ղեւոնդ եպիսկոպոս Շիշմանեան՝ կրօնական ժողովոյ համաձայնութեան տեղեկագրին մէջ իւր յարաբերութեանց պատկանեալ մասին դէմ առանձին թղթով պաշտօնապէս դիտողութիւն ուղղելէ զատ՝ լրագրաց մէջ եւս անոնց պատճէններն հրատարակել տուած էր, այդ պատճառաւ նոյն դիտողացոյ՝ խնդրոյ կարգը մանելու կարեւորութիւնը չնկատած համարելով յետս դարձուց զանա եւ իրատեց որ յետ այսորիկ զգուշանայ այդ կարգի ընթացից մէջ գտնուելէ։ Պատրիարքարանը նամակաւ մը ծանոյց միանգամայն Ն. Գերապատութեան թէ իւր դիտողութեանց ու բողոքոյն հիմերը իրաւացի չեն։

Այս կիրակի օր Ատաբազարի մէջ վախճաներ է Տ. Յովհաննէս վարդապետ Փիրինեան։ Հանգուցեալը, տակաւին երիտասարդ՝ ուսեալ եկեղեցական մ'էր եւ ձեռնասունն Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Դեր. Ստեփան եպիսկոպոսի որ հեռադրաւ իմանալով այս դոյժն, փութացեր է Յատաբար, օծման և յուղարկաւորութեան հանդիսին նախագահելու։

* * *

Այս առաւօտ Ատաբազարէն խրմբագրութեանս հասած նամակ մը կը հաղորդէ թէ՝ հանգուցեալ վարդապետին օծման և թաղման արարողութիւնը կատարուեր է երկուշաբթի առաւօտ ի ներկայութեան յոգնախուռն բազմութեան։

Հանգուցեալին մարմինն, ըստ բաղձանաց ժողովրդեան, ամփոփուեր է քաղաքին Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ բակին մէջ։

Տ. Յովհաննէս վարդապետ Փիրէնեան՝ իւր ձեռնադրութենէն մէկ տարի վերջ, այսինքն ասկից երկու տարի առաջ, Դեր. Ստեփան եպիսկոպոսի կողմէ զրկուած էր Յատաբազար իբր փոխ-առաջնորդ, պաշտօն զոր արդիւնաւորապէս վարած է հանդերձ տեսչութեամբ Ս. Կարապետ թաղի ազգ. վարժարանին։

Պէզազեան, Ինճէեան եւ Զրաճեան ընտանիքներն ամենախորին տխրութեամբ եւ սգով կը ծանուցանեն թէ,

ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ

ՍԱՀԱԿ ԱՂԱ ՊԷԶԱԶԵԱՆ

իրենց սիրեցեալ ու պատուական ամուսնին, հայրն, եղբայրն ու ազգականն՝ կնքեց երէկ երեկոյ իւր մահկանացու կեանքը։

Ազգականք և բարեկամք կը հրաւիրուին յուղարկաւորութեան տխուր հանդիսին, որ պիտի կատարուի վաղն, Հինգշաբթի, առաւօտեան ժամը 4ին (ը. թ.) ի Սուրբ Երրորդութիւն եկեղեցի, ուր արդէն փոխադրեալ է։

Բերա, Ձորեքշաբթի, 18 Սեպտ. 91

ԶԷՄԻՐԻ

Երաժշտապետ Տիգրան էֆէնտի Ջուհաճեան, որ երկու շաբաթ առաջ վիճաբանութեամբ հրաժարականի մը ներկայացուցեր էր ընդունուած մի քանի առաջարկութեանց վրայ, իւր թղթակցին Երրորդ կարգի գործակատար մը լինելն իմանալով, ծանօթից ոմանց խորհրդովը, թատերական գործերու առաջին կարգի գործակատարի մը հետ քանակցութեան մտեր է։

Բարիզէն ժամանակաւ ընդունած առաջարկութեանց մասին ևս կիմանանք թէ Զէմիրի երաժշտութիւնը հաւնուեր է, բայց խնդիր եղած է վէպն ի նորոյ շարադրել՝ Բարիզեան Թատրոնի պահանջմանց համեմատ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆԸ ԱՍՏԻՃԱՆԸ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆԸ

Կրէտէի դատական քննիչ անուանեցաւ Խալիտ պէյ, ընդհանուր դատախազ վերաքննիչ ատեանին Կ. Պոլսոյ։

Մանասդրբի նահանգին Գրբչօվա գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ալի Բիզա պէյ, գայմագամ Բէրբէպինէի։

Նոյն նահանգին Բէրբէպինէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ահմէտ Նազիֆ էֆէնտի, որ երրորդ աստիճանի գայմագամութեան վկայական ստացած է։

Էնկիւրիի նահանգին Մէճիտիէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Հասան Բիզա էֆէնտի, գայմագամ Օսմանճըքի։

Սեբաստիոյ նահանգին Օսմանճըք գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մէհմէտ Էմին էֆէնտի, գայմագամ Մէճիտիէ գաւառակին։

Սանիէ Միւթէսարիֆի աստիճան տրուեցաւ Մաքսային ժողովոյ անդամներէն Ճավիտ պէյի։

Սալիսէի աստիճան՝ մաքսատան մէջ մաքսատուրքի փոխարէն առնուած ապրանքներու պաշտօնեայ Բիզա պէյի։

Գափուճը Պաշի աստիճան՝ Ֆերհատ Ուշաղը Աշիրէթին ցեղապետ Տայաղ աղայի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Պէլճիացի Պ. Շառլ Լէրքանի, որ անցեալ տարի Յիտիպուրկի կազմակերպեալ ցուցահանդէսին մէջ պաշտպանած էր օսմանեան հպատակաց շահերը։

ՅՈՒՈՑ ՓԱՇԱ

Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Իմ. թիւզի պատուանշանը շնորհել կայս. աւագ թիկնապահ Միւշիր Ֆուատ փաշայի։

Այս պատուանշանին շնորհման առթիւ կատարուող պաշտօնական արարողութեանց համաձայն, կայս. թիկնապահք կառքերով և պալատական հեծեալ յիսնապետներով շաբաթ օրը Ֆուատ փաշայի ապարանքը գնացին և Ն. Վսեմութիւնը կայս. պալատ առաջնորդեցին, ուր ընդունուեցաւ արժանավայել պատիւներով։

Ֆուատ փաշա, որ պաշտօնական համազգեստ կը կրեր, Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցաւ։ Ն. Վեհափառութիւն իւր ձեռքէ Իմթիազի պատուանշանը զետեղեց Ֆուատ փաշայի կուրծքին վրայ։ Այս արարողութեան ներկայ էին արքունեաց հրամանատար Օսման փաշա, կայս. աւագ թիկնապահ Տէրվիշ ու Շաքիր փաշաներն և կայս. անձնական սպայակոյտին Ֆէրիդ Շաքիր փաշա, ամենայն պաշտօնական համազգեստով։

Ֆուատ փաշա իւր շնորհակալութիւնները մատուցանելով յոտս կայս. գահոյից, իւր ապարանքը վերադարձաւ առաջնորդութեամբ կայս. թիկնապահաց և պալատական յիսնապետաց։ Ն. Վսեմութիւն իւր կուրծքին վրայ կը կրէր Իմթիազի պատուանշանը։

Ֆուատ փաշա կիրակի օրը կրկին անգամ կայս. պալատ գնաց և շնորհակալութիւն մատոյց։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Բարձր. Սպարապետը, Ծովային գործոց Վսեմ. Նախարարն և Մաքսային վերատեսուչ Վսեմ. Հասան Ֆէհմի փաշա երէկ կայս. պալատ գնացին և ստացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Թ-էլիգ Վէյզիէն քաղուած)

Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, ի գործադրութեան պիտի դրուի Ռուսական Խորհրդոյ պատրաստած մէկ օրինական ծրագիրն, որ կը վերաբերի կուսակալաց, կառավարիչներու, գայմագամներու և միւտիրներու կողմէ՝ իրենց պաշտօնավարութեան պահուն կատարուած գործառնութեանց համար պատասխանելիք վճռակագիրներուն և ասոնց քննութեան եղանակին։

—Գերմանական բարեգործական ընկերութեան մը նախագահ Տոքթ. Վէլիէլոֆի կողմէ ասկից առաջ Երուսաղիմայ մէջ հիւանդանոց մը կառուցուած էր ընդհանուր աղքատաց համար և այս հիւանդանոց յետոյ գերմանական կառավարութեան անուան արձանագրուած էր։ Արդ, այդ հիւանդանոցի անբաւականութեան պատճառաւ խնդրուած է անոր տեղ քաղաքէն դուրս ուրիշ հիւանդանոց մը կառուցանել։ Պետական Խորհրդոյ ու Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, հարկ եղած արտօնութիւնը պիտի տրուի։

—Պետական Խորհրդոյ մէկ որոշման համաձայն, յետ այսորիկ բացարութեան [illegible] ՀՂԻ անուանումներ մոռթելը։

—Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Եանեաի Բրէվէզա դաւառին մէջ Սալխօրէ անուն տեղը ի նորոյ մաքրանոց մը պիտի շինուի 17,600 զրուշ ծախքով և այս գումար պիտի մատակարարուի առողջապահական վարչութեան եկամտացոյցէն։

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱ ՄԵԾ-ԴՊՈՒՀԻՆ

Կիրակի առաւօտ, հոգեհանգիստեան պաշտօն մատուցուեցաւ Պէշիկթաշի Բէշիկ ռուսական դեսպանատան մատրան մէջ ուր ներկայ էին դեսպան Պ. Նելիտով՝ դեսպանատան և հիւպատոսարանի պաշտօնէից հետ, Բուլկ պահակ շոգենաւուն սպայք և ռուսական Ֆլոտ զրօսանաւուն նաւապետն, հելլենական դեսպան Պ. Մաւրօկորտաթօ իր ընտանեաց և հելլենական դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնէից հետ և գերմանական դեսպան Պ. ֆը Ռատովից՝ ի նշան սգոյ, Ռուսիոյ, Գերմանիոյ և Աւստրիոյ դեսպանատանց պահակ շոգենաւերն ամբողջ օրը կէս պարզած էին իրենց դրօշներ։

Հելլէն բանակին հղաւորեալ Պ. Բուրնարա և Պ. Մաւրոկորտաթոյի փեսայ Պ. Զուցо որք մայրաքաղաքս կը գտնուէին, նախընթաց իրիկուն մեկնեցան ի Փիթերսպուրգ, Եորկիոս թագաւորին կողմէ դեսպանատուն ուղղուած հեռագրոյ մը համաձայն, ներկայ գտնուելու Ալէքսանդրա մեծ-դքսուհւոյն յուղարկաւորութեան հանդիսին։

Ծովակալ Բանարիս նախընթաց օր իտալական շոգենաւով մայրաքաղաքս հասաւ՝ եօթն սպայից հետ և Շանլոր շոգենաւով մեկնեցաւ յՕտեսա, ուսկից Փեթերսպուրգ պիտի երթայ ներկայ գտնուելու Ալէքսանդրա մեծ-դքսուհւոյն յուղարկաւորութեան հանդէսին։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, Հալէպ քաղաքին մէջ սեպտեմբեր 15ին երկու և 16ին՝ նոյնպէս երկու մահեր պատահեր են հնտախտէ։ Սեպտեմբեր 6էն մինչեւ 9 Հալէպի շրջակայ եօթն գիւղերու մէջ ընդամենը տասն և չորս մահեր պատահեր են հնտախտէ։

—Առողջապահական ժողովոյ դերնախագահ Հաճի Արիֆ պէյ, որ իբրեւ առողջապահական պատուիրակ Հիճազ դնացած էր և այժմ Թորսինալի մաքրանոցը կը գտնուի և կը հսկէ կարօտ ուխտաւորաց եղած նպաստներու բաշխման, հեռագրաւ տեղեկութիւն հաղորդած է թէ ցարդ նոյն մաքրանոցին մէջ քարանթինայի պայմանաժամն աւարտելով իրենց տեղերը վերադարձող ուխտաւորաց թիւն է 9437։ Այժմ մաքրանոցին մէջ կը գտնուին 2516 ուխտաւորք, որոց քարանթինայի պայմանաժամն երէկ աւարտած էր։ Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ զրկուած նպաստք առատօրէն բաշխուեր են կարօտելոց, որք բնաւ նեղութիւն չեն քաշեր։

ԷՍԱՒԵԱՆ ՈՒՆՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

«Էսաեան Ունճեան և Ընկերութեան» նոր գնած Մէ-էշ շոգենաւուն անունը Հոֆիյա դրուեր է։ Այս շոգենաւ յառաջիկայ երկուշաբթի Պոլսոյ նաւահանգիստէն ճամբայ պիտի ելնէ Ափրիկեան Տրիպոլիս ուղեւորելու համար։

ՀԱՄԻՏԻՃԻ ՀԵՏԵԼԱԳՈՒՆԴԻ

Այս աւուր Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակուած է հետեւեալ պաշտօնական ազդը։

Վեհ. Սուլթանն հրամայած էր որ Դ. զօրաբանակի շրջանակին մէջ գտնուած և զինուորութեան վարժ Աշիրէթներէ ու ցեղապետներէ հեծելազօրաց գունդեր կազմուին Համիտիէ անուամբ։ Դ. զօրաբանակի հրամանատար Զէքի փաշա յատուկ պաշտօնէից ընկերակցութեամբ երկու ամսէ վեր նոյն զօրաբանակի շրջանակին մէջ գտնուած տեղերը կը գտնուէր այդ զօրագունդերը կազմակերպելու եւ այլ օրինական գործողութիւնները կատարելու համար։ Արդ, Զէքի փաշայի կողմէ ուղղեալ հեռագրոյ մը համաձայն, Ն. Վսեմութիւն Պայազիտի գաւառէն սկսեր է կազմակերպութեան գործին և ըստ տրամադրութեան մասնաւոր օրինաց նոյն գաւառի մէջ Աշիրէթներէ կազմեալ հեծելազգեստներու զօրաց անուններն արձանագրելէ ու ձիերու վրայ դրոշմներ դնելէ յետոյ տասն երկու գունդեր կազմակերպեր է։

ՆԱԻԱՀԱՆԳԻՍՏ ԵՒ ՔԱՐԱՓ Ի ԳԱՏԸ ԳԻՒՂ

Վսեմ. Աբիկ էֆէնտի Ունճեան որ, ինչպէս կը յիշուի, Գատը-գիւղի առջեւ նաւահանգիստ և քարափ շինելու ու շահագործելու մենաշնորհ խնդրած էր կայս. կառավարութենէն, նպաստաւոր պայմաններ առաջարկած է։

Առաջնակարգ օգտակարութիւն ուսցնող ձեռնարկ մ'է այս, նկատելով Գատը գիւղի ու Հայատար-փաշայի հետզհետէ ստացած կարեւորութիւնն՝ իբր բազմամարդ և մայրաքաղաքիս պանքան մերձաւոր կեդրոն մը։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ

Մուտանիայէն ի Պրուսա և ի Գոնիա շինուելիք երկաթուղեաց արտօնատէր Պ. Նակէլմաքէրս, որ ձեռնարկեր կ'ընէ գնելու համար Գասապայի երկաթուղւոյ գիծն, 42½ միլիոն ֆրանք գին կ'առաջարկէ, մինչդեռ Գասապայի երկաթուղւոյ ընկերութիւնն 50միլիոն ֆրանք կը պահանջէ։ Կայս. կառավարութիւնն յատուկ յանձնաժողովոյ մը ձեռամբ կատարուած քննութեամբ մը 32 միլիոն ֆրանք գին որոշած է այդ գծին։ Հետեւաբար գնոյ այդ տարբերութեան պատճառաւ այս ձեռնարկ ո և է որոշման մը չէ յանդած։

—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն՝ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան վերադարձուցած էր այն գրութիւններն, որք կը վերաբերին Դամասկոսէն Յաֆիա երկաթուղի մը շինելու համար Պ. Բիլինկի խնդրած մենաշնորհին։ Ն. Բարձրութիւն տեղեկութիւններ պահանջած էր Պ. Բիլինկի կազմելիք ընկերութեան դրամական կարողութենէն և այլ պարագայից վրայ։ Հանրօգուտ շինութեանց ժողովը պահանջուած տեղեկութեանց համար տեղեկագիր մը պատրաստած է, որ այսօր պիտի մատուցուի Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և այս խնդիր պիտի ներկայացուի Նախարարաց Խորհրդոյ կիրակի օրուան նստին։

—Ֆէրիդ Նէճիպ փաշա, որ ծրագիր մը մատուցած էր Նիկոմիդիայէն մինչեւ Պաղատ երկաթուղի մը շինելու համար, ըստ տեղեկութեանց Սաֆոֆի, հրաժարեր է այդ ձեռնարկէն։

—Պէլճիոյ Քոքրիլ ընկերութեան տնօրէնն Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան ներկայացուցած է այն վաւերացեալ գրերն, որք ցոյց կուտան թէ Սամսունէն ի Սեբաստիա շինուելիք երկաթուղւոյն արտօնատէր Պ. Մաքարի վճարելիք 20,000 ոսկւոյ ապահովութեան գումարն յանձնուած է ի Կ. Պոլիս Օսմ. Կայս. Պանքային։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

Իտալական կառավարութիւնը Բ. Դրան հաւանութիւնը խնդրած է Կ. Պոլսոյ Իտալական դեսպան Պառոն Պանի յաջորդին անուանման համար։

—Ֆրանսական դեսպանատան գործակատար Լօժէի Վիլլար կոմն և դեսպանատան պաշտօնէութիւնը այսօր կը թողուն Թարապիոյ ամարանոցը և Բերայի դեսպանատունը կը դառնան, նոր դեսպան Պ. Դանպոնի ընդունելութեան համար պէտք եղած նախապատրաստութիւնները տեսնելու։

—Բարիզու աւստրիական դեսպանատան քարտուղար և Ֆրանճ Եոզէֆի կայսեր պատուակալ սենեկապետ Թատէ Պոլէսթա կոմսը մայրաքաղաքս աւստրիական դեսպանատունը փոխադրուած է նոյն պաշտօնով։

—Իտալական դեսպանատան երկրորդ թարգման Պ. Մաքսիմոֆ որ երեք ամսէ հետէ արձակուրդով բացակայ կը գտնուէր, ընտանեօք մայրաքաղաքս դարձաւ։

—Սերպիական դեսպան Պ. Նօվաքովիչ, որ ընտանեօք մեծ կղզի կը գտնուէր, Բերա դարձած է և կը պատրաստուի մեկնիլ մայրաքաղաքէս, ուր պիտի գայ իրեն յաջորդել զօրավար Սաֆա Կրուիչ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սեպտեմբեր 7էն մինչեւ 10, Զմիւռնայէն Եւրոպա զրկուած են 15,624 քիլ գարի, իւրաքանչիւր քիլէն 59½ օքայի հաշուով. 71,280 օքա ցորեն, 27,710 օքա խաշխաշ հունա, 590,517 օքա բանուած թուզ, 135,340 օքա չբանուած թուզ, 83,252 օքա առանց կուտի չամիչ, 41,337 օքա Բազազը չամիչ, 169,320 օքա սեւ չամիչ և 96,057 օքա բակլա։

ԴՐՈՇՄԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Մանուցուեցաւ արդէն թէ Հանրային Պարտուց ճիւղը եղող դրոշմի վարչութեան տնօրէն Պ. Թէֆէօքի հրաժարական տուեր և Քարանթինայի վարչութեան հաշուակալ անուանուեր է։

Պ. Թէֆէօքի տասը տարիէ իվեր յիշեալ պաշտօնը վարելուն պատճառաւ դրոշմի գործոց մէջ մասնագիտութիւն ստացած ըլլալով, խնդրած էր որ ընդունած 36 ոսկւոյ ամսականին վրայ յաւելում մը ըլլայ։ Հանրային պարտուց վարչութեան ընդհանուր տնօրէն Սկլիմ էֆէնտի Մէլհամէ մերժած է Պ. Թէֆէօքի խնդիրը, և սա հրաժարական տուած է։ Արդ, ոչեալ վարչութեան մի քանի պաշտօնեայք իրենց դրած են Պ. Թէֆէօքի յաջորդել։ Հաւանաբար անոնցմէ մին պիտի անուանուի, որով Հանրային Պարտուց վարչութեան պաշտօնէից մէջ փոխութիւնք պիտի ըլլան։ Ժողովը այս խնդրով կը զբաղի այժմ։

Պ. ՃԻՒԼԻԱՆԻ

Պ. Ճիւլիանի, որ Հանրային Պարտուց պաշտօնեայ էր ի Տիւրացо, երկար ժամանակէ հետէ կը խնդրէր որ Կեդրոնական Վարչութիւնի զիւրք Պրուսա փոխադրէ, պատճառելով թէ Տիւրացցոյի օդը իւր առողջութեան վնասակար է։ Մի քանի օր առաջ Վարչութիւնը գրեց յիշեալ պաշտօնէին թէ իւր խնդիրը ընդունուած է, բայց հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պ. Ճիւլիանի նամակը ընդունելէն առաջ մեռեր է։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆ

Եղեռնադատ ատեանն երէկ իւր վճիռը արձակեց Բիւօրգրա անուն յոյն դպրեակին դէմ, որ Թարապիայի յոյն աղջկան մը մահուանը պատճառ եղած էր։ Բիւօրգրա գատապարտուեցաւ երեք ու կէս տարուան շղթայակապ աշխատութեան։

ԵԷՆԻՃԱՄԻՒ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆԸ

Եէնի Ճամիի նորակառոյց նամակատան հիմերը քննելու համար կազմեալ հինգերորդ յանձնաժողովոյ անդամոց միջեւ կարծեաց անհամաձայնութիւն ծագած ըլլալով, մինչեւ ցարդ կատարուած քննութեանց տեղեկագրերը պիտի զրկուին Սպարապետի Դրան շինութեանց ու ամրութեանց հիւղին։

Է. ՁՕՐԱԲԱՆԱԿ

Հէֆէյմ կ'ըսէ թէ է. զօրաբանակը (եէմէն) զրկուելիք զինուորական բժիշկներու առաքումն ի բաց թողուած է։

Օսմ. հանրային պարտուց վարչութեան անգլ. պատուիրակ Պ. Վինսընդ Քայլարտ երէկ Պրուսա ուղեւորեցաւ, նախագահելու համար տեղւոյն շերամաբուծական հաստատութեան մրցանակաց բաշխման հանդիսին։

—Զեռնհաս իշխանութիւնը հրահանգուղղած է Այտընի, Արշիպեղագոսի կղզեաց, Պէրութի, Ափրիկեան Տրիպոլսոյ ու Սամոսի կուսակալութեանց և երուսաղեմայ կառավարչին, որ ի Ռումանիա զբրկուելիք լէմոնի, նարինջի և այդ կարգի պտուղներու համար թաղապետութեանց կողմէ վկայագիրք տրուին թէ որթալուծէ զերծ են։

—1303 տարւոյն մէջ գրուած զինուորք, իրենց ծառայութեան պայմանաժամն աւարտած ըլլալով, պիտի արձակուին։

—Հեռագրական և թղթատարական վերատեսչութիւն ի մտոյ փարիզ պիտի զրկէ չորս պատանիներ, եղեկտրականութիւն և թղթատարական գործառնութեանց եղանակն ուսանելու համար։ Ասոնց երկուքը Տարիւշէֆգաֆի աշակերտներէն են, երրորդը Հեռագրական և թղթատարական վերատեսչութեան հաշուակալ Նուրէտտին էֆէնտի որդին և չորրորդը նոյն վերատեսչութեան արկղակալ Մատիալի էֆէնտիի որդին։

—Քաղաքապետութիւնը հրամայած է որոց որ անկ է, որ այս օրերս Վոսֆորի ասիական եզերաց վրայ տեսնուած ոչխարի դիակներն, որք անցեալ օրուան փոթորիկէն նաւերու մէջէն ծովը նետուած են, առանց ցամաք հանուելու ուրբերին քարեր կապուելով ծովը նետուին։

—Զեռնհաս իշխանութիւնը որոշած է որ գինիէ և խաղողէ զատ, ուրիշ վնասակար նիւթերով պատրաստուած քացախներու վաճառումն արգիլուի և պատրաստողք օրինաց տրամադրութեան ենթարկուին։

—Մուսուլի նախորդ կուսակալ Թահիր փաշա և Հալէպի կառավարիչ Սալիհ պէյ երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին։

—Մայրաքաղաքիս պէշիքթաշի արհեստաւորք աղերսագրով մը Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Քաղաքապետութեան դիմելով՝ յայտներ են թէ Սարգիս էֆէնտի անուն անձ մը առանց մենաշնորհի ձեռնարկած է սղոցի գործարան մը հաստատելու, պարագայ մը որ թշուառութեան պիտի մատնէ եօթը—ութ հարիւր պէշիքթաշները։

—Անցեալ օր Պոլսոյ Սիվէշլանէ թաղին մէջ մէկ քանի շարագործք Անաստաս անուն լուսայափոխի մը վրայ յարձակելով ձեռքը գտնուած դրամի քսակը յափշտակեր և փախեր են։ Անաստաս յարձակման պահուն վիրաւորուած ըլլալով, մեռեր է իւր առած վերքերէն։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Վաղը գիշեր, հինգշաբթի, Նշանաթաղի Ռուսա պարտիզին մէջ թատերական շքեղ ներկայացումը պիտի տրուի օսմանեան խմբին կողմէ, առաջնորդութեամբ Մնակեան էֆէնտիի։ Ներկայացուելիք խաղերն են՝ ՏԱԼԻԼԱ առաջ՝ 6 արարուածով և ծիծաղաշարժ զաւեշտ մը՝ մէկ արարուածով։ Գները չափաւոր են։ Ներկայացումը պիտի սկսի գիշերուան ժամ 2½ին։

Սոյն թատերական ներկայացումը կազմեալ ըլլալով ի նպաստ Մնակեան և Սիսակ էֆէնտիներու, այս երկու բազմավաստակ դերասանք իրաւունք ունին յուսալու թէ թատերասէր հասարակութիւնը պիտի չզլանայ իւր քաջալերութիւնն այս առթիւ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Արեւ. երկաթուղեաց ժամանակացոյցը (Կ. Պոլսոյ և արուարձանաց համար) փոխուած է վաղուընէ սկսեալ։ Նոր ժամանակացոյցը հրատարակած ենք այս աւուր չորրորդ երեսի մէջ։

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Արեւել. երկաթուղեաց պարտատուներու 130րդ վիճակահանութիւնը հրապարակաւ տեղի պիտի ունենայ Արքունի փողերանոցին մէջ, հոկտեմբեր 1 (Ն. տ.) հինգշաբթի, միջօրէին, աջակցութեամբ Օսմ. կայս. Պանքայի։

Կ. Պոլիս 12/24 սեպտ. 1891

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՒՐՍԱԳԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՍԵՊՏ. 29 ԹՈՒԱԿԱՆԱՒ

ՕՍՆԱԳՐԻՒԲ (Գերմանիա), 29 սեպտ.—Բանախօսութիւն Քէֆրիվի Նոթ-բրաբպէնի։—Աւստրիական եւ մանրաման համառօտութիւն բանախօսութեան զոր Քէֆրիվի զօրավար Օսնապրիւքի քաղաքային պալատան մէջ ըրաւ, հոն ուր 1648ին կատարուած էին բանակցութիւնք հռչակաւոր դաշնագրոյն։ Վէսթֆալիոյ։ Նախարարպատն անկիսն հռչակեց այն երկիւղ թէ իրաց արդի վիճակին պահպանումը կարելի չպիտի լինի երեր։ «Վերջին ժամանակներս Տէրութեանց ոմանց միջեւ տեղի ունեցած մերձեցումն երկիւղալի բան մը չունի։ Այն մերձեցումն ոչ այլ այլ ինչ է բայց եթէ արտայայտութիւնն կացութեան մը որ արդէն կար։ Թերեւս Եւրոպեան նախկին հաւասարակշռութեան վերահաստատումն է։ Ո՛չ մէկ Տէրութիւն պատերազմ կ'ուզէ։ զի պատերազմն այսօր առաջուընէ չատ աւելի մեծ հետեւանք պիտի ունենար։» —Երեկոյին Քաֆրիվի ներկայ էր նախկին սպայներու կողմէ տրուած հացկերոյթի մը։ Ի պատիւ կայսեր բաժակ առաջարկելով, նախարարպատն յուսզեց յիշատակն Շարլեմորդի, որ Գերմանիոյ մէջ զինուորական պարտաւորիչ ծառայութեան հաստիչն եղած է։ «Այսպէս ամեն ճգունք կը միտին ի պահպանութիւն խաղաղութեան։ Բնաւ պատճառ չկայ երկիւղելու խաղաղութեան պահպանման մասին, և ոչ մէկ ամպ կը մթագնէ քաղաքական հորիզոնը։»

ՓՐԱԿ, 29.—Ֆրանճ եոզէֆ կայսր այսօր պատարագի ներկայ գտնուեցաւ մայր-եկեղեցւոյն մէջ։ Կարդինալ Շէֆոպորն պատարագեց։ Յետ միջօրէի, կայսրը պտըտեցաւ քաղաքին և արուարձանաց մէջ։ Երեկոյին չքեղ ներկայացում գերմանական թատրոնին մէջ։ Ընդհանուր լուսավառութիւնք։ Ժողովրդային մեծ խանդավառութիւն։

ՀՌՈՄ, 29.—Կ'ըսուի թէ կարոլ թագաւոր վաղը պիտի այցէ Ումբերթօ թագաւորին Մոնցայի դղեկին մէջ։

ՎԻԵՆՆԱ, 29.—Այսօր մեծ երեկոյթ կրթական նախարարին տան մէջ, ի պատիւ Վիճակագրութեան միջազգային երրորդ համաժողովոյն, որոյ անդամք վաղն հանդիսաւոր կ'ընդունուին քաղաքային պալատան մէջ։

—Գերկրատի գերման դեսպանը սերպ կառավարութեան ծանուցագիր մը մատոյց, յայտարարող թէ Գերմանիա պիտի շնորհէ Սերպիոյ հետ իւր առեւտրական դաշնագիր։ Այս ծանուցագիր ուշադրու-

թիւն գրաւեց այնու մանաւանդ զի տարեկան պայմանաժամէն ալ յառաջ կը ներկայացուէր, (ցուցնելով տկճռմութիւն գերման կառավարութեան կողմէ)։

ՅՈՒՐՆԻԷԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 29· — Պերլինի սեղանաւորութիւնն ալ պիտի մասնակցի եղեր ռուս փոխառութեան։ Այս մասին լրագիրք խաղաղասէր լեզու մը կը գործածեն· զի յայտնի է թէ ո՛չ մէկ գերման դրամատուն կրնայ օտար Տէրութեան մը փոխառութեան մասնակցիլ առանց Գերմանիոյ նախարարապետին հաւանութեան։

ՓԵԹԵՐՍԳՈՒՐԻ, 29· — Միջազգային Պանքան, Դրամագլուխի Պանքան, Ռուսական Պանքան և Վոլգայի Պանքան կ'անդամակցին փոխառութիւնն ի հրապարակ հանող խմբակին։

—Փեթերսպուրգի Փողերանոցը ըստ կուեցաւ հինգ հազար քիլոկրամ ոսկի· հինգ բուպլինոց ոսկեդրամ կոխուելու։

ՓԱՐԻԶ, 29· — Ի Փարիզ ռուսական ցուցահանդէս մը կազմելու խորհուրդն ստանձներ է հզօր խմբակ մը, որուն այժ կուտայ եղեր ռուս կառավարութիւնը։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 18 Սեպտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԳՐՈՅ

3 տարի Լոնդրայի վրայ	109
3 » Բարիզի »	23 25

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

Երէկ երեկոյ գց· [Մինչ· · Սերի]	19 16
Բերայի մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուելնա	19 15
կէս օրին	19 15 1/2
Թուականիթը Օսմանլիի երէկ երեկոյ	73 22
» » Ֆամ 5ին	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԱՐԵԼԹՈՅ

Փոխառութիւն	· Սերի	42 1/4
»	B· »	22
»	C· »	19 15

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՔ

Սօսիէթ ժէնէրալ	Անգլ· Լ·	4 20
Քրէտի ժէնէրալ	» »	8 06
Պանք տը Ֆրանս	» »	5
Սօս· Շանժ· է վաշէօր	» »	4 24
Ռիէժի	» »	14 35
Թրամուէյ	» »	582
Բուսէլիի երկաթուղի	Ֆր·	64 1/8
Բաժնեթուղթ Լաւրիօսի	Գ· կ·	134

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ·	100
20 ֆրանքանոց	»	87 11
Անգլիական ոսկի	»	110 03
Մարք [Գերմանական ոսկի]	»	107
Իմբերալ	»	89 30
Քրիմից	»	51 15
Բուպլի թղթադրամ	»	8 65
Մեճ· արծաթի [մարք·]	»	107 26
Հինգնոց	»	101 20
Մէթալիք	»	99
Թասքիլէ	»	19
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի·	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 29 Սեպտ., ժամ 3 վայր· 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	96 07
» » 4 1/2 %	105 65
Օսմանեան քոնսոլիտ Սերի Դ	17 97
» երկաթուղի	64 25
» Բէյրի բաժնեթուղթ	344 37
Պանք Օթոման	557 50
Սօսիէթէ ժէնէրալ	— —
Դրէտի Լիոնէ	807 50
Իտալական Ռանթ 5 %	90 57
Բրիօրիթէ թիւրք 1890	403 75
Եգիպտական միացեալ	490 93
Օսմ մաքս արժեթուղթ	443 12
Օսմանլիէ (Օսմանեան քոնսոլիտ)	342 50
Զէր Լանտրայի վրայ	25 28

ԼՈՆՏՈՆ, 29 Սեպտ., ժամ 3 վայր 50 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտ	94 5/8
Օսմ· » Սերի Դ·	17 75
» » » Ա·	42 1/4
» » » Բ·	22
» » Գ·	17 3/4
Փոխառութիւն 1877	— —
Պանք Օթոման	12 18
Եգիպտական միացեալ [իւնիֆիկէ]	97
» առանձ· (բրիվիլէժիէ) 1890	91
Տօմանիալ փոխառ· Ռոչիլը)	103
Ռուսական 1890	98
Այտալի երկաթուղի	20 3/4
Գաւառայի երկաթուղի	16 1/2
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 530

ՎԻԵՆՆԱ, 29 Սեպտ., ժամ — վայր —

Օսմանեան երկաթուղի	31
» Բէյրի բաժնեթուղթ	157 50
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	117 35
» Փարիզի »	46 45

ՊԵՐԼԻՆ, 29 Սեպտ., ժամ — վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 425
» Փարիզի »	79 50
Ռուպլ թղթադրամ	213 50
Օսմանեան երկաթուղի	63 30
Օսմ. քոնսոլիտ Սերի Դ·	17 90
Օսմ Ռէժի	171

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԵԴԵՍԻԱ 4 սեպտ·

Այս պահուս, Ազգ· Պարիարքարանէ՝ լրագրութիւնն եւս իմացած է անչուշտ՝ քաղաքիս Սրբազան Առաջնորդի վերջերս տուած մի նոր հրաժարականն ալ, որ անցեալներն հեռագրուած էր առ Պատրիարքարան։ Ընթերցողներէ անոնք՝ որ կը հետաքրքրին և ուշի ուշով կը հետեւին գաւառական գործոց, մոռցած չեն հարաւ այն մանրաման բացատրութիւնները, զորս 2177 թուականմար Արեւելքի մէջ տպեալ մանաւոր նամակաւ մը տուած էինք, պարզելու համար հանգամանքն այն յանճարաղէպ հրաժարականաց, զորս շատ անգամ կը հարկադրի տալ Եդեսիոյ Գեր· Առաջնորդն։

Ուրեմն այս մասին կը շատանանք ծանուցանելով եւեթ։

Ա.— Թէ Նորին Գերապատուութեան հրաժարականն՝ հանրութեան կողմէ պատճառեալ վշտի մը արդիւնք չէ·

Բ.— Գաւառիս Ընդհ· ժողովն իւր վերջին գումարման մէջ մերժելով նոյն հրաժարականը, մէկ կողմէ թախանձագին կոչում ըրաւ Նորին Գերապատուութեան վերըստանձնել զիւր պաշտօն, և միւս կողմէ Ազգ· Պարիարքարանի դիմեց՝ կեդր· Վարչութեան կողմէ եւս անընդունելի դատել տալու համար նոյն հրաժարականը։

Գ.— Տ· Խորէն Սրբազան իրեն դիմող պաշտօնական և ժողովրդական պատգամաւորութեանց յայտարարեց որ թէեւ հրաժարեալ, բայց ինքը չ'բաժնուիր եդեսիայէ, այլ ժողովրդեան 12-13 տարիէ ի վեր առ ինքն ցուցած խորին համակրութենէն զգածուած է, և եթէ ոչ իբրեւ Առաջնորդ, սակայն իբրեւ մին ի հոգեւոր հարց ժողովրդեան, իւրովանն պիտի օժանդակէ անոր բարւոյն։

Տ· Խորէն Սրբազան՝ առաջնորդական թոշակը մերժելով, առ այժմ առանձնացած է Ս· Սարգսի վանքը։ Մենք կը կարծենք սակայն՝ որ Նորին Գերապատուութիւնն՝ արտայայտեալ բուռն փափաքանաց վրայ, պիտի հարկադրուի ի մտոյ վերստանձնել զիւր պաշտօն։

—Քաղաքիս հմուտ և ժրաջան կրօնականներէն Արժ· Տ· Ռուբէն քահանայ, Ազգ· Երեսփոխան, անդամ և Ատենադպիր կրօն· ժողովոյ, լուսարարապետ, և երբեմն Ընդհ· Տեսուչ ազգ· վարժարանի, ի հասակի 67-68 ամաց, օգոստ· 27ի գիշերն յանկարծամահ եղաւ՝ պատճառելով ընդհանուր վիշտ հայոց և մինչև իսկ օտարաց, որոց ծանօթ էին արդէն արժանայիչատակ հանգուցելոյն եղական բարեմասնութիւնք։

Մասնաւորապէս, իբրեւ երաժիշտ, էնս դարէ ի վեր եկեղեցւոյ «ոխն» հանդիսացած էր, և այս ուղղութեամբ առ եւ կեղեցին մատուցած իւր անխոնջ ծառայութիւնք, որոց շնորհիւ յառաջ եկած են քաղաքիս ներկայ գրեթէ ամէն եկեղեցական երգիչք, անմոռաց պիտի մնան ի սիրտս ժողովրդեան, որ կողքայ այժմ կորուստն հազուագիւտ մի կրօնական պաշտօնէի, որ դեռ իւր մահանուագ գիշերուան նախընթաց իրիկունն եկեղեցւոյ սուրբ կամարները կոգեւորէր իւր մեղամաղձի եղանակաւ և սրտայոյզ շեշտերովն՝ երգելով Ի-ղաբերէլէն, օրուան սրբոց յիշատակին առթիւ։

Արժանայիչատակ հանգուցեալն գրեթէ բոլորովին անծանօթ մնացած էր շուկայի կեանքին· իւր կենաց նախնական շրջանները իրեւ աշակերտ դպրոցի մթնոլորտին տակ բոլորելէ յետոյ, իբրեւ դասատու կոչուած էր մեծ միւնոյն աշխատանքի միջավայրին մէջ· 1878ին ժողովրդեան թախանձանաց վրայ՝ ընդունեց քահանայական Ս· կոչումն ի ձեռն Գեր· Տ· Փիլիպպոս եպիսկոպոսի, Տիգրանակերտի Առաջնորդին (որովհետև այդ միջոցին յեղեսիա եպիսկոպոս չէր գտնուեր) անուանակոչութիւնն ստանալով կրթական յարկի մ'անուէնէն, զոր իւր երկարամեայ ծառայութեամբը արդիւնաւորած էր։

Օգոստոս 28ի առաւօտուն յատկապէս Ս· Պատարագ մատուցուելով, Արժ· հանգուցելոյն օծման և յուղարկաւորութեան տխրաբեր արարողութիւնք կատարուեցան ընդ նախագահութեամբ Գեր· Տ· Խորէն սրբազանի, որ սոյն ծանր կորստեան վրայ իւր և ժողովրդեան զգացած դառն վշտն հոգեշունչ դամբանասացութեան մը մէջ, սրտառուչ կերպիւ արտայայտեց։

Սոյն տողերը գրողն եւս եկեղեցւոյ բակին մէջ արտասանեց դամբանական մը այն սեւաքօղ դագաղին վերև, որ իւր բազմեբախտ վարժապետը կը պարփակէր։

—Վեհ· Սուլթանի Գահակալութեան Տարեդարձի օրը իրենց բանտասպասութեան երեք չորրորդ մասին աւարտմամբ քաղաքիս բանտէն արձակուածներու մէջ 3 հայեր եւս կը գտնուին։

—Թէև վստահելի աղբիւրէ կ'իմանանք՝ սակայն դարձեալ վերապահութեամբ կը ծանուցանենք թէ Արդնի անուանի վանքին միաբանաց մէջէն ճշմարիտ «միաբանութեան» ոգին բացակայ կը գտնուի եղեր· և թէ իբրեւ անխուսափելի հետեւութիւն սոյն անհամերաշխ վիճակին, վանքն սկսած է պարտուց ենթակայ լինել, բան մը որ երբէք տեղի չէ ունեցած եղեր նախորդ վանահարց խնայողական պաշտօնավարութեանց օրով։

Երկու նշանաւոր վանքերէ յետոյ, Արդնիի վանքին անուամբ ալ «պարտք»ի խնդիր մը՝ հրապարակին վրայ՝ ստուգիւ դէշ տպաւորութիւն կընէ, եթէ դժբաղդաբար ստուգուի։

Մենք իրրև գաւառացի թղթակից, պարտաւորութիւն կը համարինք մեզ հաղորդուած սոյն տեղեկութիւնները—որոց անհիմն լինելուն անկեղծապէս փափաքողենք—գէթ վերապահութեամբ տալ ի հրատարակութիւն։ Վանորէից Խորհրդոյն իրաւանց կամ պարտուց սահմանին կը վերաբերի քննել և վերահասու լինել իրաց ճշմարիտ վիճակին։

Այս առթիւ յիշենք թէ Արդնիի վանքն՝ ի միջի այլոց՝ ունի բաւական ճոխ Մատենադարան մը որ անաղարտ և անկորուստ պահպանուելու համար միաբանաց անձանձրոյթ խնամոց կը կարօտի։ Մատենադարանին մէջ ուրիշ թանկարժէք գրեանց հետ՝ կը գտնուի անօսր ազնիւ մագաղաթի վրայ ընդօրինակեալ բաղադարեայ Աստուածաշունչ մը, այնչափ մանրագիր և քաջարուեստ ճարտարութեամբ կաղապարուած՝ որ հազիւ Նիւ-Եորքի անուանի Աստուածաշունչերեան ծաւալն ունի և ամէն դիտողի հիացումը կը գրաւէ նախնեաց գեղարուեստական նրբին ճաշակին վրայ։

—Ներկայ տարւոյ հնձոց արդիւնքն՝ հրապարակ ելած է արդէն· արմտեաց գինք այժմ բարձր կը բռնուին՝ քան անցեալ տարի։

—Հանրային մաքրութեան յատկացնելու նպատակաւ քաղաքիս մէջ կարուած ոշխարաց և այլոց վրայ դրուած մասնաւոր տուրքն՝ ժամանակէ մ'ի վեր սկսած է գանձուիլ· սակայն մաքրութեան համար եղած կարգադրութիւնք՝ դեռ լիովին չեն համապատասխաներ առողջապահական պահանջմանց։

—Յայնկոյս Եփրատայ ծագած հնտախտին համար, նոյն գեռին մօտ հաստատեալ Փարէզինի հսկողութիւնք՝ քանի մ'օր առաջ վերջան։ Գ. Կ. Ռ.

ԳԻՇԱԿԱՆ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ

ՄԵԾ ՇՈՒՇԵՆԱՒԻՔ

Տարւոյս յիշատակարանաց ամենէն հետաքրքրաշարժ և մեծ մասը պիտի կազմեն անչուշտ այն խանդն ու աւիւնը զոր ունի գիտական աշխարհը՝ աւելի մեծ, աւելի արագընթաց և աւելի հանդուստաւէտ շոգենաւեր չինելու համար։

Արդէն շոգենաւուց ընծայուած հետաքրքրութիւնը չատ բուռն եղած է այս տարի· մինչ մեր՝ Պօլսեցիքս ալ մեր մասն ու բաժինը չե՞նք ունեցած առ այդ՝ սքանչանալով նախ և առաջ ճարտնական երկու մարտանաւուց պերճաշուք մեհենութեան վրայ և զարմանալով յետոյ Ռուսական Վէտրոֆլոթ գերմանական շոգենաւին անհեթեթ իրանին վրայ։

Տարւոյս մէջ չինուած կամ ի չուր իջուցուած արտասովոր շեգենաւուց վրայ ընդհանուր տեսութիւն մ'ընելու միտք ունենալով, պիտի սկսիմ նախ և առաջ գերմանական շոգենաւերէն, քանի որ անոնցմէ մին այլոցմէ չատ աւելի ծանօթ է մեզ և անունն ալ ի վերեւ յիշեցի։

Համպուրկ-Ամերիկեան ընկերութիւնը, որուն կը վերաբերի Առէոռնա-Վէտեռլանդ, հիմա 4 շոգենաւ ունի, որոց վերջին երկուքը՝ Նորմանիա և Ֆիւրսթ Պիսմարք (Պիզմարք իշխան) դեռ երեք ամիս առաջ ծով իջուցին։

Այս մեծ շոգենաւք երկպտուտակաւոր են, այսինքն կրկնակ անիւներ ունին որոց մեքենաներն իրարմէ անջատ կը գործեն։ Ասոր շնորհիւ, շոգենաւն՝ առանց ճանապարհին մեքենայի խանգարման պատճառաւ կանգ առնուլ ստիպուելու՝ ապահովապէս կը շարունակէ իւր ճանքան, որովհետեւ եթէ անիւներէ մին դադրի գործելէ միւսն իւր պաշտօնն առանց թերանալու պիտի կատարէ։

Այս վիճակին մէջ բազմաթիւ առաջատաներ կրնայ աւելի վնասակար՝ քան թէ օգտակար կը հանդիսանան այդ կարգի շոգենաւուց։ Վերոյիշեալ ընկերութիւնն ալ ի նկատի առնելով դայս, իւր վերջին երկու շոգենաւերը երկկայտ չինել տուած է, մինչդեռ առաջիններն՝ Բիսմարք և Ամերիկա-Վէտեռլանդ եռակայտ էին, ինչպէս որ տեսանք։

Նորմանիա և Ֆիւրսթ-Պիսմարք իւրաքանչիւրն 8250 տակառաչափ տարողութիւն և 16000 ձիու զօրութիւն ունի։ Առ առաւելն 21 փարսախ արագութիւն մ'ունի մէկ ժամուան համար։ Վերջինը 152,5 մէթր երկայնութիւն և 17,5 մէթր լայնութիւն ունի։

Գալով Ֆրանսայի, Անդրատլանտեան ընկերութիւնը ամենէ մեծ մրցակցիցը կը հանդիսանայ հանդէպ օտարազգեաց։ Այս ընկերութիւնն հիմնուած է 1861 օգոստոս 25ին, սակայն նախ և առաջ Մեքսիկոյի պատերազմական պաշարները փոխադրելու գործածուելով՝ միայն 1864ին կրցաւ վաճառականական տեսակէտով զարգանալ։ Հետզհետէ մեծ և հանդստաւէտ շոգենաւեր չինեց և դեռ 1886 ին ընկերութեան Բենոհոէ և Սէյն նաւարաններէն չորս անհեթեթ շոգենաւեր դուրս եկան որոց իւրաքանչիւրն 150 մէթր երկայն և 15,75 լայն էր, այսինքն գերմանական շոգենաւերէն ոչ չատ փոքր։ Անդրատլանտեան ընկերութիւնը տեսնելով արտասահմանի մէջ տիրած ոգեւորութիւնը և գերմանական ու անգղիական ընկերութեանց մեծամեծ ձեռնարկները, ուզեց աւելի մեծ և աւելի հանդստաւէտ շոգենաւ մը չինել, և վերջին յունիս ամսուն ի ծով իջուց Լ· Թուրէնը որ 163,65 մէթր երկայնութիւն, 17,10 լայնութիւն եւ 11500 ձիու զօրութիւն ունի։ Այս ահագին շոգենաւ իւր 303 պաշտօնեայներէն ու նաւաստիներէն զատ իւր կողերուն մէջ պիտի պարփակէ 1090 ճանրորդ։ Եւ այս 1393 հոգւոց 7 աւուր ուտեստն ալ ի միասին կրել պիտի պարտաւորի· որովհետեւ Լ· Թուրէն ժամը 18 1/2 փարսախ առնելով 7 օրէն Հաւրէն Նիւ-Եորք պիտի երթայ, թէպէտ ի հարկին 21 փարսախ կրնայ ընել։ Իւր կաթսաները լեցնելու համար միայն 2 միլիոն քիլոկրամ ջրոյ պէտք պիտի ունենայ 24 ժամուան մէջ։ Նոյնպէս 254,000 քիլոկրամ ածուխ պիտի սպառէ նոյնչափ ժամանակի մէջ։ Ֆրանսական այդ շոգենաւն ալ երկպտուտակաւոր լինելու առաւելութիւնն ունի։ Սակայն դեռ մինչեւ հիմա Աւստրալիոյ թղթատար շոգենաւուց ընկերութիւնք չէին ընդունած այդ դրութիւնը, կարծելով որ Սուէզի ջրանցքը պիտի խափանէ անոնց ճանքան։ Բայց նոյն ջրանցքէն անցնող բազմաթիւ երկպտուտակ մարտանաւք ջրեցին այդ սխալ կարծիք, և վերջապէս անցեալ ապրիլ 11 ին Սկովտիոյ Կլասկով քաղաքին մօտ Կոման նաւարանէն ծով իջուցին Օրիանթ ընկերութեան Լոնտոն Սիտնէյ գծին յատկանալի երկպտուտակաւոր առաջին շոգենաւը՝ Օֆէր· 6700 տակառաչափ տարողութիւն ունեցող այդ շոգենաւ 146 մէթր երկայն և 16,17 լայն է, և ժամը 18 փարսախի արագութիւն մ'ունի։ Ժամանակիս ամէն նորագոյն փոփոխութիւնք ներմուծուած են անդ· ջրաբաշխական դեկ, բեռնամարձ մեքենայ, ելեքտրական լոյս, սենդոց թարմ պահուելուն յատուկ մեքենայներ, եւայլն։

Վերջապէս Գանատայի երկաթուղեաց ընկերութիւնը հանճարեղ դաղափար մ'ունեցաւ փափաքողաց աշխարհիս չրջանն ընել մտաբերելով· առ այս ահագին շոգենաւեր չինել տալ ըսկսաւ յանդգնի։ Այս շոգենաւք Անդղլիայէն մեկնելով Եւրոպիոյ գլխաւոր նաւահանգիստները պիտի հանդիպին և Սուէզի ջրանցքէն անցնելէ յետոյ Արաբիոյ, Հնդկաստանի, Հնդկաչինի Չինաստանի և Ճաբոնի չրջանը պիտի ընեն և ժամանեն Վանքուվէր ուր յատուկ կառախումբ մ'առնելով գրասաչրջիկներն Մոնրէալ և Քուէպէք պիտի տանի, ուրկէ Միացեալ-Նահանգներն ալ այցելել փափաքողք մի քանի ժամուան մէջ կրնան Նիւ-Եորք փոխադրուիլ։

Ատլանտեանի այդ եզերքէն ալ ընկերութեան ուրիշ մէկ շոգենաւը զիրենք առնելով Անգղիա պիտի դարձընէ։ Ընկերութիւնը դեռ երեք շոգենաւ ապսպրած է որոց առաջինը՝ Իմբրէս օֆ Ինդիա արդէն աւարտած և իւր ճամբորդութիւնն ալ սկսած է, երկրորդը՝ Իմբրէս օֆ Ճաբոն զոր մօտերս ծով պիտի իջեցնեն և երրորդը՝ Իմբրէս օֆ Բիւռմա որ յաջորդ ամսուն կ'աւարտի։ Այս շոգենաւք ալ երկպտուտակաւոր և պողվատեայ են, որովհետեւ պատերազմի ատեան իբր մարտանաւ պիտի ծառայեն։ Աւելորդ է կարծեմ ըսել թէ ելեքտրականութեամբ կը լուսաւորուին։

Իմբրէս օֆ Ինդիա 147.80 մէթր երկայն, 15.5 լայն և 8000 տակառաչափ տարողութեամբ միթիարի շոգենաւ մ'է և ժամը 18 1/2 փարսախի արագութիւն ունի։ Ճաբոնի մարքաքաղաք Եոքոհոմայէն մինչեւ Խաղալական ախանց վրայ գանատական Վանքուվէր քաղաքը 11 օրէն դացած է, որով Ճաբոնէն Անգղիա 22 օր կը տեւէ, այսինքն Սուէզ ջրանցքի ճամբէն անհամեմատ կարճ ճամբայ մը գտնուած է այդ արագընթաց շոգենաւերով, և կը յուսացուի թէ վաղ կամ անագան Սուէզ ջրանցքի ճանապարհը պիտի լքանի։

Ինչպէս լրագրաց մէջ հրատարակուեցաւ, Անդղիոյ Վուալթ Սթար ընկերութիւնը մեծ և արագընթաց շոգենաւ մը չինել տուած էր Թէ-Ռէյ անուամբ որ 5 օր 16 ժամ 39 վայրկենէն Նիւ-Եորքէն Անդղիա դացած է, այսինքն ժամը 20,78 փարսախ ճամբայ առած է։ Ասոր վրայ Բիւնարա ընկերութիւնն ալ Անդղիոյ Ֆարֆիլտ նաւարանին 183 մէթր երկայնութեամբ, 12,000 տակառաչափ տարողութեամբ, 20,000 ձիու զօրութեամբ և ժամը 21 փարսախ արագութեամբ շոգենաւ մը յանձնարարած է, որ ընդ հուպ աւարտելով՝ աշխարհիս ամենամեծ, ամենարագընթաց և ամենէն զօրաւոր շոգենաւը պիտի լինի։

Սակայն նոր լուր մը որ բաւական պիտի ապշեցնէ արհեստագէտներն ու Բիւնարա ընկերութեան վարչութիւնն։ Անդղիոյ արքունի նաւարանին նաւային չինութեանց նախկին տնօրէնը՝ Սըր Նաթանիէլ Պարնէպի՝ Միացեալ-Նահանգաց Բիցպուրկ քաղքին մէջ դուսարուած «Այսրը էնտ Սթիլ Ինտիդուսթրի» անուն երկրաչափական ընկերակցութեան ներկայացուցած է ահագին շոգենաւու մը չինութեան ծրագիրը։ Այս նաւ պողվատեայ պիտի ըլլայ և որչափ վիթխարի ալիքներ բաղխին իրեն, դարձեալ մագի չափ չպիտի տատանի։ Աւելորդ է ըսել թէ ամէն հանգստաւէտ պայմանք պիտի գտնուին իւր բնակչաց տրամադրութեան ներքեւ, որք ծովէն բռնուելու ամենուին վախ չը պիտի ունենան։ Թէպէտ ժամը 15 փարսախ պիտի ընթանայ, սակայն 305 մէթր երկայնութիւն, 91,5 մէթր լայնութիւն և 60,000 ձիու զօրութիւն ունենալը սովորական մեծերուն կրկնակ մեծութիւնը կը տան իրեն։

Երկու դժուարութեանց միայն պիտի հանդիպի եղեր այդ շոգենաւուն չինութիւնը· նախ ծովուն բացը չինել հարկ պիտի ըլլայ, որովհետեւ աշխարհիս և ոչ մի նաւարանը զայն պարփակելու չափ մեծ աւազան ունի· երկրորդ չատ դժուար և նոյն իսկ անհնարին պիտի լինի բեռնաւորել ու պարպել զայն· ասոր համար մէջը խոշոր աւազաններ պիտի դտուին, որք կողերուն վրայ բացուող դուռներ պիտի ունենան· բեռնարարձ կուրերն ու բեռան շոգենաւք անարգել ներս պիտի մտնեն այդ դռներէն որք պիտի բացուին երբ շոգենաւը իւր նպատակկէտը ժամանէ, և յանեժամ այդ աւազանաց մէջ գտնուող բեռնարարձ նաւերն դուրս ելնելով ուղղակի քարափին վրայ պիտի պարպեն իրենց բեռները՝ առանց աւելորդ ծախուց և յոգնութեանց։

Միթէ ճշմարիտ կղզի մը չը՞ պիտի լինի այդ շոգենաւ որ պիտի ունենայ նաև իւր լճակները։

Եթէ չսխալուիմ այս մրցում և եթէ Սըր Պարնէպի հետեւորներ ունենայ, կը յուսացուի թէ համաշխարհիկ հաստատութիւն մը կազմուի որ իւր շոգենաւ-կղզիներով կլիմային համեմատ տարուոյն ամէն եղանակին մէկ մէկ ովկեան փոխէ··· իրր չապիկ։

Վ· ԴՈՒԼԳԱՃԵԱՆ

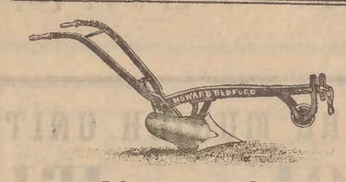

ՇՐՋՈՒՆ ԱՐՕՐ

Պարոնէն Վէյլ-Ֆրէյ

Ատանայի տիպար-ագարակին համար Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան կողմէ որոշուած երկրագործական գործիքներն և այլք, ի Վալաթիա Մ· 3· Մուրատեան եղբարց կողմէ մատակարարուած են իբրեւ արտադրութիւն եւրոպական ու ամերիկեան նշանաւոր գործարանները։ Այդ գործիքներ նոյն վաճառատան կողմէ մինչեւ Ատանա զրկուած է իբրեն մեքենագէտին Զաքրեան՝ Էֆէնտիի միջոցաւ։ Վերոգրեալ մեքենագէտն խիստ շատ բաւական ծառայութիւններ մատուցած է այդ մեքենաներու կազմակերպութեան առթիւ, որուն համար պատք կը համարինք շնորհակալութիւն յայտնել Մուրատեան եղբարց։ Մեքենայք ընտիր և լաւ տեսակէ են, որուն համար հարկ դատուած է շնորհաւորել Մուրատեան եղբայրներն և տալ ներկայ վկայագիրը։

6 Օգոստոս 1891 երկրագործական քննիչ Ատանայի

* * *

Ինչպէս քանիցս հրատարակած ենք այս կարգի վկայականներ, այս անգամ ևս կը հրատարակենք սոյն վկայագիրն որ Ատանայի պէս երկրագործական կարևոր կեդրոնէ մը գրուած է։ Այս վկայագիրք ցոյց կուտան թէ Մուրատեան եղբարց վաճառատան մէջ գտնուած թէ՛ այդ կարգի և թէ ուրիշ տեսակ ապրանքներ ընտիր ու ամենալաւ տեսակէ են։ Երկրագործութեան կարևոր և կենսական գործին մէջ Մուրատեան եղբարց մատուցած ծառայութիւնն ևս մեծապէս գնահատելի է։

Յորմէ հետէ ՍԱՆԹԱԼ ՄԻՏԻՆ չուտափոթ ընդհանրացում մը ունեցած և մուտ գտած է ոչ միայն Բարիզի այլ եւ աշխարհի ամէն երկրաց հիւանդանոցներուն մէջ, բեւեռնոյ խեժի վաճառումն ու գործածումը զգալապէս նուազած է։ Բժիշկները, ՍԱՆԹԱԼ ՄԻՏԻՆ գերազանցութիւնը ճանչնալով, դայն յանդգնէն ի կիր կառուցուն ոչ միայն երիտասարդական մասնաւոր հիւանդութեանց համար որք ժամանակ մը բեւեռնի խեժով կը դարմանուէին, այլ եւ միզանցքային ամէն հիւանդութեանց համար, որք են՝ փափիչտասալը, միզանցքաբորբոքումը, գեղձատապը և երիկամանց խիթերը։ Իւրաքանչիւր դեղահատի վրայ պէտք է ըլլայ ՄԻՏԻՆ անունը։

ԱԶԳ

(CUNARD) ԲՐԻՏԱՆՍՔ ՇՈՒՇԵՆԻՑԻՆ ԸՆԿ·

Մարդիկն շոգենաւը, նաւապետ Սթէֆէնս, Լիվերբուլէ աստ կը սպասուի դէպ ի հոկտ· 14։

Մարդիկ շոգենաւը, նաւապետ Ճոն Քինկ, ի մտոյ պիտի մեկնի Լիվերբուլէ, Իզմիր հանդիպելով։

ՍԳՈՂԻ ՄՕՌԻՒ Զ ԿՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ· Պոլիս, 15 սեպտ· 1889

Պարոնայք Սգոդ և Ռուսն,

Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոդի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հանմայ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Մօռիս ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ· Ա· ԱՆՏՐԼԱՏԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԻԼԱՆ

Ատա բաղարքին Ուզուն Զարչրբանտա մաղազասրնտա մուգիմ Մինաս Թէքնէճի Օղլու Հաճի Գոնոթանթին էֆէնտի զիմէթինտէ պաճաղը օրանարքն գանուննամէի թիճարէթին 199 վէ 200ինճի մասէլէրի ահքեամընա թէվֆիգէն թարիխը իլանտտան եթիպարէն 21 կիւն զարֆընտա պաճաղարընընպիր գրեթա միւբէտաթ տէֆթէրի իլէ սէնէտաթ վէ թէմէսքէլէրին պիզզաթ վէ եա պիլ վէքէալէ Ատա Բազարը Թիճարեթ մէհքէմէսինին օտայի մախսուսէսինտէ իչպու 307 սէնէսի մահը թրշրբնի էվէլին իչիւնճի բէնճէնպիհ կիւնինտէն եթիպարէն եէսինճի բազար իրթէսի կիւնինէ տէկին սաաթ պիրտէն տէօրտէ գատար թէսվիրէսինէ միւպատէրէթ օլունճաղը վէ միւտուէթի մէգքիւրէ էսնասընտա իսպաթը վիճ ետ եթմէէնէլէր հագգընտա գանունը մէգքիւրէն իբի եիւզ օնունճը մատտէսի ահքեամընն մէվգբի իճրաեա գօնուլճաղը իլան օլունուր։

12 խլուլ 307

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

ԻԼԱՆ

Միւթէգարիպ իւլէրլու օլան մէվսիմը շիթաեա պիլ ճիւմլէ էմաքինը ասքէրիեէեէ գորուլճաղ սօպալարընն վազիեէ իւճրէթի իլէ նօգսան օլան էտէվաթը միւնագասաեա գօնուլմըշ վէ ֆիյաթը մալիւմ իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ պիր

հաֆթա նիհահէթինտէ գարարը գաթիսի վիրիլմէք մուգարրէր պուլունտուզընտան օղվէճհէլ իմալ վէ իթթահա թալիպ օլանլարընն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

17 խլուլ 91 Նո· 23 1—3

Նիզամիյէ կլպիսէ անպարը իչուն միապայա պունմագ իւրէ մէվզբի միւնագասաեա գանուլան 1000 պօեանը տաթարլաղ ամերիգան պէզինին պէհէր թօրը 38 զուրուշա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ կլուլը բուսմինին 23ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաը իճրա օլունարաք մէգքիւրէ կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթթասընա վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարընն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

17 խլուլ 91 Նո· 24 1—3

Սարը գօրճա քիլօ 1, պէհասը 510 բարա·

Պիր նիւմէրօ սիեահ գօրճա քիլօ 1, պէհասը 205 բարա·

Սաղիր քէմիք կէօմլէք տիւյմէսի կրօսա 12, պէհասը 680 բարա ատէտ 1728·

Քէպիր քէմիք տօն տիւյմէսի կրօսա 12, պէհասը 910 բարա ատէտ 1728·

Զալբեթան բանթլօն տիւյմէսի կրօսա քէպիր 1·

Սաղիր 1, պէհասը 205 բարա պէհէր կրօսաը 144·

Զալբեթան բանթլօն թօքասը կրօսա 1, պէհասը 11 զրուշ 20 բարա·

Բանթլօն լասթիքի թօր 1, պէհասը 22 զրուշ·

Սիեահ նէֆէրաթ բանթլօն թօքասը կրօսա 1, պէհասը 8 զրուշ·

Քէպիր էրթուղրուլ տիւյմէսի կրօսա 1, պէհասը 212 զրուշ 16 բարա·

Սաղիր էրթուղրուլ տիւյմէսի կրօսա 1, պէհասը 104 զրուշ 16 բարա·

Բիրտէ սէթրի տիւյմէսի կրօսա 1, պէհասը 212 զուրուշ 16 բարա·

Բիրտէ սէթրիսի գօլ տիւյմէսի կրօսա 1, պէհասը 104

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳ. ՈՍԿԻ 1,000,000

«ՖԻՆԻՔՍ»

Հիմնեալ է Լնտան յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգ. ոսկւոյ դուժարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

11

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակաին կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ատրագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 11։ և 12, Սանտալճը խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1890 » 6,165,860
Ցարեկան հասոյթ » » » 14,135,925

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր ապահովագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահէջ—Գաբու, Անանիատիս խան, 12, 13, 14.

16

ՖՈՒԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱՂ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ Ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած փաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ դուժարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկ. միացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 Ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ հասարակ Թուրքիոյ

16

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ԻԼԱՆ

Միւպայեա օլունճաղ օլան 60,000 գրչեէտէն 100,000 գրչեէէ գատար կիւահրն խյուլը Բուժինին 18ինճի չարչէնպիկ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, իթասրնա թալիպ օլանարրն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր

16 խյուլ 91 Նո. 18 2—3

Միւպայեա օլունճաղ 50,000 գրչեէ արրանրն իչալը խյուլը Բուժինին 19 ընճը բէնճէչենպիկ կիւնիւ պիլ միւնագասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասրնա թալիպ օլանարրն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր,

16 խյուլ 91 Նո. 20 2—3

Սէլանիք Քըրգասրնա մէրպուութ Քէօրրիւլի մէվգի երզագը Քիյաթը մալիմէլերի իլե թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ խյուլը բուժինին 18 ինճի կիւնի իհալէյի գաթիեէսի իճրա գըլընճաղընտան իթասրնա թալիպ օլանարրն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր,

16 խյուլ 91 Նո. 21 2—3

Մէրքէզը սալթանաթը սէնիեէտէ պուլընան ճիւնուար ճէնաալը միլիքեանէ մուայեէնաթը իչուն միւպայեա օլունճաղ օլան 130,000 գրչեէտէն 180,000 գրչեէեէ գատար Ֆասուլեա վէ 120000 գրչեէտէն 140000 գրչեէեէ գատար նոհուտ վէ 200000 գրչեէտէն 50000 գրչեէեէ գատար սոլան վէ 250000 գրչեէտէն 270000 գրչեէեէ գպտար բաթաթէսին իթասրնա թալիպ օլան վէ չէրսիթի անլամագ իսթէչէնլերին խյուլը բուժինին 22ինճի կիւնինէ գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

16 խյուլ 91 Նո. 22 2—3

Կ. ԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ

ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Զալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, մի չալդ. թղթատարատան վրայի յարկը, և ի Զմիւռնիա Եվանկէլիքի փողոց թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մէջ, այս ամիսն եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելումմ մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ցրանական, Անգղիական, Գերմանական եւ Պէլճիական քերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւապէս իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որոյ են՝ օժտի համար ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, բանուածք, կիսազգեստք, քալիբօ, քօրսէ, թեպկիներ, տեղանի պիտոյք, շապիկ, շապկիներ, ոտամանք, ֆլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդազգեստներ, ուսեալ ցած է ուրիշ տեսակ ամենէն նեղիլեր բոլորն ալ ընարը տեսակ։

Հասարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և հագուստներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճարակալ ուշգրութեամբ յօրինեալ են։

Յաւելումմ մի ըրած է նաև տպագրուած գրքոյկներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ճար է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կարելի կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոյա ճաշակին ու բազմանոյ հասնիմատ ի գործ դնելով ինչ որ տպագրելն։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բալթօներ իթաս չափաւոր գներով։

Կը ծախուին մեծ և փոքր քանակութեամբ։

ՍՈՒԼԹԱՆՈՒԹԻՒՆ ԶԱՌ 8

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՃԵՐՄԱԿ ԱԿՌՈՒՑՆԵՐ

Առողջապահութիւն Երեսի

ՊՈԹՈՅԻ ԶՈՒՐԸ || EAU DE BOTOT

Կը պահպանէ ակռայները, կը պնդէ ընդերքը, կը զովացնէ բերանը.

ՓՆՏՌԵԼ ԲՈՒ ՊՈԹՈՅԻ ԶՈՒՐԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ՝ 17, Ռիւ որ լա Բէյ, ԲԱՐԻԶ. Ասկից առաջ՝ 229, Սէնդ-Օնօրէ

ԿԸ ԾԱԽԻՒՐ ԲՈԼՈՐ ՀՈՏԱՎԱՃԱՌԱՑ ԳՈՎ.

Հարցնել նաև Պոթոյի՝ Վինեկիրը ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹԸ, Նրբութեամբ և բոլորը դեղագործաց.

2203 Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս, Պօն Մարշէն, 354, Մեծ փողոց Բերայի

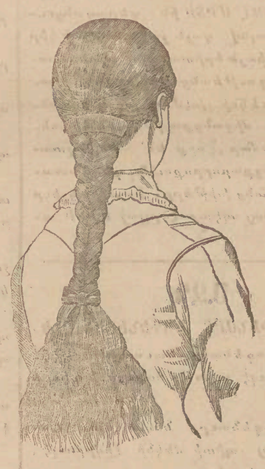

ROYAL VICTORIA

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԱՐՄԱՆ

ՄԱԶԵՐՈՒՆ, ՄՕՐՈՒՔԻՆ ԵՒ ՊԵՏԻՆ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ՈՅԺՇ ԵՒ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԴՈՅՆԸ

Գործածութիւնը դիւրին. կ'ուղղէ մազերուն թափիլը. Հնարելիք բոյց ապահով արդիւնք յառաջ կը բերէ. Բնական և փայլուն գոյն կուտայ մազերուն։ Գործածութիւնը բաղմաթախտ չէ

ՆԵՐԿ ՉԷ ՉԷ ԱՅՍ

Փոփաբեալ ամիւնքն ընդհանրապէս յառաջ կուգայ 10—15 օր սեպ

Այն անձինք որք ծանր հիւանդութիւններէ ելած են, անանք որ մուտանդութիւններ ունին, կանայք որ կամ տուած են և մեծ յոգնութենէն ենթակայ բոլոր մազերնի իրենց մազերը կորսնցնելու ենթակայ են, այս պարագային մէջ մանաւանդ ՄԱԶԵՐՈՒ ԱՐԳԱՅԱՆ ՎԻԿՏՈՐԻԱ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ կոչուած է,

ՄԵԾ ԴԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑԱՆԵԼՈՒ

Ի թուրքիա մեծաքանակ վաճառման համար միակ կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՒՆԴ ԳԱՐԱՌԱՆԱ, Մթերանոց անգլիական, Վղղոտաթիւ 95 և 97) Գալաթիա։ 601

ՈՍԵԱՑ ԵՒ ԱՐԾԱԹԵԱՑ ՎԵՑ ՄԻՏԱԼՔ

ԱՄՄԱՏԱԿԱՆ ԲՈՒԺՈՒՄՆ ՍՏԱՄՊՈՒԼԻ ՀԻԻԱՆԴԻԹԵՂՆՑ

ՊԱՏՈՒՈՅ ՎԱՑԱԿԱՆ 1872 ՓԱՐԻԶ

ՏԻՒՌԱՆԻ ԳԻՆԻ

2218

Ցրանսացի և օտար բժշկաց 4000է աւելի ներրողոյից վկայութիւնք կ'ապացուցանեն ազդեցութիւնն այս գինիին, որ Ալիքանթէի գինիին չափ ախորժահամէ։

Կարգաւորիչ և զբաղցուցիչ է որովհետև կ'ուելցնէ ախորժակը և կը դիւրացնէ մարսողութիւնը

Կեդրոնատեղի՝ ԾԱՆՆԻ ԵՒ ԺՈՒՏԱՆ, 1., Կամուրջի հրապարակ, Պոլիս

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՅՈՍՖՈՐԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՒԻ—Վերջին քսան և հինգ տարի ուսմամբ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՅՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելագոյն բաժշկաց համար ուղիղ հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնասութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ առնական այժերու կորուստէն յառաջեկած ամէն գործարանական խանգարումներ։

Կը բուժէ գիտակարամարսութիւնը, ջղային եւ որսի հիւանդութիւնները, լեզուի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան եւ ամենի բոլոր խանգարումները։ ընդհանուր հիւծութիւնն եւ ապատամբ։ կը կասեցնէ կենսական այժերու ելեւեր որ յառաջ եկած է ուեւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ սուր հետեւանաց մէջ այս գեղին ազդեցութիւնն անմիջական եւ մնայուն է Արեամատութեան զգայուն մեջերն եւ ախտամիջոց կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ։

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՒԻ ՅՈՍՖՈՐԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'տուեցնէ, արեան մէջ մանրանալով կենսական եւ լիկարական տարրը, ֆոսֆոր, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է Աւանդաց կորուստ կը կենդանացուցնէ մարդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մտքինին եւ մարմնոյն։ Հոգեկան եւ առողջ առողջութիւնն մէջ, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Ախորժահամէ, կը զսպէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առաջութիւն ի կենսոյ ուղղին, ջղային գրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գոր ծածուած առաջին օրէն իսկ։ Ջղային գրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նորոգումը յաւելումն եւ կորստեան եւ բարորութեան զգացմամբ մը ոչ վարժութիւն հիւանդը շատուց ի վեր կ'տանջէր։ Պարտողութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրապուրիչ կ'աւելնայ։ Ադեամ պարտանը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լլնի հանգարտ եւ հաստատ։ Դէմքը կ'ակսի լենալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչքերը ջղուն կը լլնին, մարմնի պարզաձեւ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մարդը այլ կ'ստանան։

Զգուշացիր սակայն նմանութիւններն։ Տոքթոր Լալուի ճշմարիտ Ֆոսֆորինը պարունակեալ է մեծ շիշերուն մէջ որոց բրիտանական կառավարութեան գրաստը կը կրնան սա բառերով Dr. Laiors' Phosphodyne, London, England գրան փոխագրուած։ Այս գեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ է։ Ամենայն թիւ վաճառաւոր եւ դիմակաց կեղծիք։

Լեռնաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչի քով,

2214 Մ. ԷՄՊՈՒՆԴ ԳԱՐԱՌԱՆԱ

Մթերանոց Ընդհանուր մթերանոց Վղղոտաթ պահանջողին քով, հայերան Թրամուեայիի, 95 եւ 97

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՊԷՆՃ

ԱՍԻՒՌԱՆՍ ՔՈՌԲՕՐԷՇԸԼՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմանք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՋԵՂՋի կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը դիմեն՝ առ.

Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Պահէջ Գաբու, Մէյտանճը աւքաք, Ուիթալ խան։

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՊԻ ՕՀԼԵՐԸԿ)

ՄՕՐԻՒ ՁԿԸՆ ՉԱՒՈՏ ԻՒՂ

ԻբՓոՓՔԷ որ շուկ Ի՝ ապրելով

Պարարտաբեալ ՀԵԱՄԸ ՍԳՈՊԻ Ի ՊՕՐԻՆԻ,

Ի ՆԵԼԵՆՔ։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մարիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբՓոՓՔիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտաութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐԱՆԵԼ. 221

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԱԶԱՒՈՒԹ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆՐԱՀԱՅՈՑ ԵՂԱՆԱԿ

GRANDE GRILE.— Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի մեղրումն, նեարդին գործարանաց խանգարումն, նիւթային քար և այլն։

HOPITAL.— Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CELESTINS.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուց—միզական (Ալբիմինուրի)։

HAUTERIVE.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց—միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քաքսիլին վրայ։

Կը գտնուի դեղագործական Անգլիական մթերանոցն և Պոլսոյ բոլոր եզագործաց քով։ 2203

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւթուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 16.28 Օտեսայի սուրհանգակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Դշ. 17.29 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանգակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Փիրէոսի ճամբով

Դշ. 18.30 Սէվաստոպոլի սուրհանգակ, առաւօտեան ժամ 1ին։

Դշ. 18.30 Սուրհանգակ դէպի Փոթի Աբիոյ նաւահանգիստները մինչեւ պաթում, առաւօտեան ժամ 11ին։

Դշ. 19.1 Օտէսայի սուրհանգակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ադդ.—Սեպտ. 17/29, երեքշաբթի օրը կ պուլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւն։

10

ԱՐԵՒԵԼ ԵԱՆ

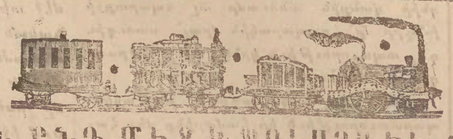

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍԻՆ ԵՒ ՔԻԻԶԻԿ—ԶԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1891, մինչեւ յետոյ տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻԻԶԻԿ—ԶԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46
	Առաւօտ												Իրիկուն									
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 30	7 ...	7 30	7 50	8 30	9 ...	9 30	10 ...	10 30	11 ...	11 30	12 ...	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 ...	4 30	5 ...	5 30	6 ...	6 30
Գուամ—գաբու	6 39	7 9	7 39	8 8	8 39	9 9	9 39	10 9	10 39	11 9	11 39	12 9	1 39	2 9	2 39	3 9	4 09	4 39	5 9	5 39	6 09	6 39
Լեէնի—գաբու	6 43	7 13	7 43	...	8 43	9 13	9 43	10 13	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 13	2 43	3 13	4 13	4 43	5 13	5 43	6 13	6 43
Տաուս փուրա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 19	7 19	7 48	...	8 49	9 18	9 19	10 19	10 49	11 19	11 49	12 19	1 49	2 18	2 49	3 19	4 19	4 49	5 19	5 49	6 19	6 49
Լեէտի—գուլէ	6 55	7 23	8 1	8 22	8 55	9 21	9 54	10 23	10 55	11 24	11 55	12 22	1 55	2 21	2 54	3 23	4 23	4 55	5 26	5 55	6 24	6 55
Մաքրիգիւղ	7 9	7 33	8 12	8 39	9 6	...	10 4	10 33	11 6	11 36	12 05	...	2 06	...	3 04	3 36	4 33	5 06	5 39	6 06	6 34	7 06
Այ Սթէֆանօ	7 18	...	8 21	8 52	9 15	...	...	...	11 15	11 47	...	...	2 15	...	...	3 45	...	5 15	5 48	6 18	...	7 15
Քիւչիւք Զէք.	...	...	...	9 2	...	...	...	...	...	11 55	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 24	...	...

ՔԻԻԶԻԿ—ԶԷՔՄԷՃԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	51
	Առաւօտ												Իրիկուն									
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Զէք.	...	6 10	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Այ Սթէֆանօ	6 30	7 ...	...	8 ...	8 30	...	...	...	...	...	...	12 50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Մաքրիգիւղ	6 40	7 10	7 39	8 11	8 40	...	9 30	...	...	...	11 27	...	1 ...	...	...	...	...	...	...	...	7 06	...
Լեէտի—գուլէ	6 52	7 22	7 50	8 23	8 52	9 26	9 52	10 22	10 52	11 52	12 44	1 10	...	...	2 30	...	4 ...	...	5 30	5 57	...	7 18
Սամաթիա	6 56	7 26	...	8 27	8 56	9 29	9 56	10 26	10 56	11 56	12 48	1 22	1 52	2 26	2 52	3 22	4 22	4 52	5 52	6 22	6 52	7 57
Տաուս փուրա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 26	1 56	2 29	2 56	3 26	4 26	4 56	5 56	6 26	6 56	...
Լեէնի—գաբու	7 2	7 32	...	8 33	9 02	9 34	10 02	10 32	11 2	12 02	12 54	1 32	2 02	2 34	3 02	3 32	4 32	5 02	6 02	6 32	7 02	...
Գուամ—գաբու	7 8	7 38	7 59	8 38	9 08	9 38	10 08	10 38	11 8	12 08	12 58	1 38	2 08	2 38	3 08	3 38	4 38	5 08	6 08	6 38	7 08	8 06
Կ. Պոլիս	7 16	7 46	8 7	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	12 16	1 06	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 16	6 16	6 46	7 14	8 15

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախումբի մէջ, իսկ մեծ ծրարը Պոլսէն Մաքրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց մէջը բանաղ կառախումբոց մէջ միայն կընդունուին։

1